

T.C.
Fırat Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

**EĞİTİM BİLİŞİM AĞINDA (EBA) YER ALAN SORULARIN TÜRKÇE
ÖĞRETİM PROGRAMIYLA KARŞILAŞTIRILMASI**

Yüksek Lisans Tezi

Veysel İNCE

Danışman: Doç. Dr. Özcan BAYRAK

Elazığ - 2018

T.C.
Fırat Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana bilim Dalı

Veysel İNCE'nin Doç. Dr. Özcan BAYRAK danışmanlığında hazırlamış olduğu "Eğitim Bilişim Ağında (EBA) Yer Alan Soruların Türkçe Öğretim Programıyla Karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun.....tarih vesayılı kararı ile oluşturulan jüri tarafından..... tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğu ile başarılı sayılmıştır.

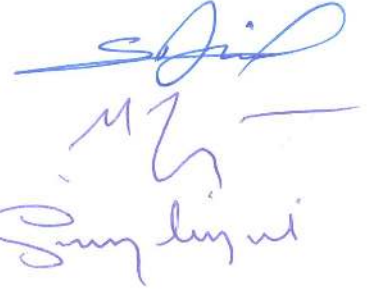
Jüri Üyeleri:

İmza

1: Prof. Dr. Sener DEMİREL (Başkan)

2: Doç. Dr. Mesut GÜN

3: Doç. Dr. Özcan BAYRAK (Danışman)

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun
tarih vesayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ayşegül GÖKHAN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Özcan BAYRAK danışmanlığında hazırlamış olduğum “Eğitim Bilişim Ağında (EBA) Yer Alan Soruların Türkçe Öğretim Programıyla Karşılaştırılması” başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

Veysel İNCE

ÖN SÖZ

Yaşadığımız çağda teknoloji hayatımızın birçok alanında yer almaktadır. Teknolojinin bu yaygınlığından eğitimin etkilenmemesi düşünülemez. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler eğitim çalışmalarını teknolojiye uygun hâle getirme çabası içerisindeyler. Ülkemizde de Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından eğitim uygulamalarının teknolojiye dayandırılması, çağa uygun eğitim yapılması adına Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi çalışmaları başlatılmıştır.

FATİH Projesi'nin uygulama alanlarından biri olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) genel ağ sitesiyle idareci, öğretmen, öğrenci ve velilere kısacası tüm eğitim paydaşlarına yönelik materyaller yayımlanmaktadır. EBA'da yer alan bu çok çeşitli materyaller özellikle öğrencilerin öğrendiklerini anlamlandırmasına katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin Türkçe dersindeki öğrenmelerinden beklenen Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (TDÖP) yer alan amaçlara ve kazanımlara erişebilmesidir. Gerek ders içi gerekse de ders dışı faaliyet ve alıştırmaların çokluğu ile bu beklenti daha üst düzeylerde gerçekleşebilir. Kısacası EBA'da Türkçe dersi için yer alan sorular, testler, uygulamalar TDÖP'teki amaç ve kazanımlara erişilmesini kolaylaştırabilir.

Araştırmamızda EBA sisteminde Türkçe dersi için yer verilen sorular incelenmiş, bu soruların TDÖP'teki kazanımlarla uygunluğu ele alınmıştır. Böylece EBA'nın mevcut soru içeriği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yüksek lisans çalışmalarım boyunca bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım değerli danışman hocam Doç. Dr. Özcan BAYRAK'a, çalışmam süresince düşüncelerinden istifade ettiğim kıymetli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Ahmet Turan SİNAN'a, ve Yrd. Doç. Dr. Hayrettin AYAZ'a teşekkürlerimi sunarım.

Veysel İNCE

Elazığ, 2018

ÖZET

Yüksek lisans Tezi

EĞİTİM BİLİŞİM AĞINDA (EBA) YER ALAN SORULARIN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

Veysel İNCE

Fırat Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Elazığ, 2018, Sayfa: XIV+79

EBA, MEB'in eğitimde teknolojiyi yaygınlaştırmak için başlattığı FATİH Projesi'nin uygulama alanlarından biridir. EBA'ya ait genel ağ sitesinde derslere ait konu anlatım kaynakları, sorular, videolar, ses dosyaları yer almaktadır. EBA sisteminde öğretmen ve öğrencilerin kullanabileceği çok sayıda soru bulunmaktadır. Bu soruların bir kısmı çoktan seçmeli sorulardan oluşurken bir kısmı da açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, EBA genel ağ sitesinde yer alan ortaokul düzeyindeki soruların incelenmesi ve TDÖP ile uyumluluğunun ortaya konulmasıdır.

Araştırmada öncelikle Fatih Projesi, EBA, dil ve teknoloji ilişkisi, TDÖP gibi konulardan söz edilmiş daha sonra EBA'da Türkçe dersine ait üniteler ve bu ünitelerin alt başlıklarında yer verilen sorular ele alınmış ve bu sorular TDÖP'teki kazanımlarla karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Bilişim Ağı (EBA), FATİH projesi, Öğretmen, Öğrenci, Türkçe Dersi Öğretim Programı.

ABSTRACT

Master Thesis

COMPARISON THE QUESTIONS IN EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) AND TURKISH TEACHING PROGRAMME

Veysel İNCE

Fırat University

Institute of Educational Science

Department of Turkish and Social Science Education

Division of Turkish Education

Elazığ, 2018; page: XIV+79

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) is the one of application field which is given start by MEB to generalize technology in education. In general network site belonged to EBA, there are subject-up resources, questions, videos and voice files. In EBA system, there are great number of questions which can be used by teachers and students. Some part of these questions consist of multiple choice questions and the other part of consist of open-ended questions.

The aim of this survey is that in EBA site, secondary level questions are analyzed and their compatibility with Turkish Lesson Teaching Programme is shown.

In the survey, firstly such as The FATİH Proje, EBA, the connection between language and technology and Turkish Lesson Teaching Programme are studied, afterward in EBA, the units belonging to turkish lesson and questions are studied. These questions are compared with the aims which are in Turkish Lesson Teaching Programme.

Key words: Eğitim Bilişim Ağı (EBA), The FATİH Project, Teacher, Student, The Turkish Lesson Teaching Programme.

İÇİNDEKİLER

ONAY	I
BEYANNAME	II
ÖN SÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	V
İÇİNDEKİLER	VI
TABLOLAR LİSTESİ	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIV
BİRİNCİ BÖLÜM	1
I.GİRİŞ	1
1.1. Problem	2
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlar	3
1.5. Sınırlılıklar	3
1.5. Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
II. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. FATİH Projesi.....	5
2.2. Eğitim Bilişim Ağı (EBA)	7
2.2.1. EBA’da Yer Alan Bölümler	9
2.3. Ana Dili ve Eğitimi.....	12
2.4. Dil – Teknoloji İlişkisi.....	13
2.5. Eğitimde Teknolojinin Kullanılması	15
2.6. Dil Öğretiminde Teknoloji.....	16
2.7. Cumhuriyet’ten Günümüze Türkçe Dersi Öğretim Programlarına Bir Bakış	18
2.8. 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı	20
2.9. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı	21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	23
III. YÖNTEM	23
3.1. Araştırmanın Modeli	23
3.2. Çalışma Grubu	23
3.3. Veri Toplama Araçları	23
3.4. Veri Toplama Süreci	24
3.5. Verilerin Analizi	24
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	25
IV. BULGULAR VE YORUM	25
4.1. EBA’da Yer Alan Sorular.....	25
4.1.1. EBA Ders’te Yer Alan Sorular	25
4.1.1.1. EBA Ders’te 5. Sınıf Seviyesinde Yer Alan Sorular	28
4.1.1.1.1. Sözlü iletişim Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	28
4.1.1.1.2. Okuduğunu Anlama Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	30
4.1.1.1.3. Yazma Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	33
4.1.1.1.4. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	35
4.1.1.1.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	36
4.1.1.2. EBA Ders’te 6. Sınıf Seviyesinde Yer Alan Sorular	37
4.1.1.2.1. Anlam Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	37
4.1.1.2.2. Ses Bilgisi, Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	41
4.1.1.2.3. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	43
4.1.1.2.4. Konuşma, Dinleme Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	44
4.1.1.2.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	46
4.1.1.3. EBA Ders’te 7. Sınıf Seviyesinde Yer Alan Sorular	46
4.1.1.3.1. Anlam Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	46

4.1.1.3.2. Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	49
4.1.1.3.3. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	51
4.1.1.3.4. Konuşma, Dinleme Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	52
4.1.1.3.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	53
4.1.1.4. EBA Ders’te 8. Sınıf Seviyesinde Yer Alan Sorular	54
4.1.1.4.1. Anlam Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırıl...54	
4.1.1.4.2. Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	58
4.1.1.4.3. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	60
4.1.1.4.4. Konuşma, Dinleme Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	62
4.1.1.4.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	63
4.1.1.4.6. Merkezi Ortak Sınav (TEOG) Denemeleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	63
4.1.2. E –KURS Modülünden Ulaşılabilen Sorular	64
4.1.2.1. Kazanım Kavrama Testlerinde Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması	64
4.1.2.1.1. 5. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP’le Karşılaştırılması	66
4.1.2.1.2. 6. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP’le Karşılaştırılması	67
4.1.2.1.3. 7. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP’le Karşılaştırılması	68
4.1.2.1.4. 8. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP’le Karşılaştırılması	69
4.1.2.2. Değerlendirme Sınavlarında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırıl	70
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	72
V. SONUÇ VE ÖNERİLER	72
KAYNAKLAR	75
EKLER	77
Ek 1. Turnitin Benzerlik Raporu.....	77
ÖZGEÇMİŞ	79

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. 2004 (1-5.Sınıflar), 2005(6-8.Sınıflar) ile 2015(1-8.Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programlarının öğrenme alanları bakımından karşılaştırılması.....	22
Tablo 2. 5. Sınıf dinleme/izleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	29
Tablo 3. 5. Sınıf konuşma başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları.....	29
Tablo 4. 5. Sınıf Kelimede Anlam İlişkileri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	31
Tablo 5. 5. Sınıf Cümle Düzeyinde Okuduğunu Anlama başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	31
Tablo 6. 5. Sınıf Paragraf Düzeyinde Okuduğunu Anlama başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	32
Tablo 7. 5. Sınıf Metin Düzeyinde Okuduğunu Anlama başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	32
Tablo 8. 5. Sınıf Okuma Yöntemleri (Stratejileri) başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	32
Tablo 9. 5. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	34
Tablo 10. 5. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	34
Tablo 11. 5. Sınıf Kendini Yazılı Olarak İfade Etme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	34
Tablo 12. 5. Sınıf Dil Bilgisi başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	36
Tablo 13. 6. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	38
Tablo 14. 6. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları.....	39
Tablo 15. 6. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	39

Tablo 16. 6. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	39
Tablo 17. 6. sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	39
Tablo 18. 6. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	40
Tablo 19. 6. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	40
Tablo 20. 6. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları.....	40
Tablo 21. 6. Sınıf Ses Olayları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	41
Tablo 22. 6. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	42
Tablo 23. 6. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları.....	42
Tablo 24. 6. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	42
Tablo 25. 6. Sınıf Kelimenin Yapı Özellikleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	43
Tablo 26. 6. Sınıf Kelime Türleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	44
Tablo 27. 6. Sınıf Dil bilgisi başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	44
Tablo 28. 6. Sınıf Dinleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	45
Tablo 29. 6. Sınıf Konuşma başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları.....	45
Tablo 30. 7. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	47
Tablo 31. 7. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları.....	48

Tablo 32. 7. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	48
Tablo 33. 7. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşüncüyü Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	48
Tablo 34. 7. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	49
Tablo 35. 7. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları.....	49
Tablo 36. 7. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	50
Tablo 37. 7. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	50
Tablo 38. 7. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	51
Tablo 39. 7. Sınıf dil bilgisi başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	52
Tablo 40. 7. Sınıf Dil bilgisi başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	52
Tablo 41. 7. Sınıf Ses ve Beden Dili Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	53
Tablo 42. 7. Sınıf Dinleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	53
Tablo 43. 8. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	55
Tablo 44. 8. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları.....	55
Tablo 45. 8. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	56
Tablo 46. 8. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları.....	56
Tablo 47. 8. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşüncüyü Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	57

Tablo 48. 8. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	57
Tablo 49. 8. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	58
Tablo 50. 8. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	58
Tablo 51. 8. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	59
Tablo 52. 8. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	60
Tablo 53. 8. Sınıf Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	60
Tablo 54. 8. Sınıf Dil Bilgisi başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	61
Tablo 55. 8. Sınıf Dil Bilgisi başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları	61
Tablo 56. 8. Sınıf konuşma başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	62
Tablo 57. 8. Sınıf Dinleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları	63
Tablo 58. Ortaokul sınıf düzeylerine ait kazanım testi sayıları	66
Tablo 59. 5. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları	66
Tablo 60. 6. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları	67
Tablo 61. 7. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları	68
Tablo 62. 8. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları	69
Tablo 63. I. değerlendirme sınavlarının sınıf seviyelerine göre indirilme sayıları	70
Tablo 64. Ortaokul değerlendirme sınavları ve toplam soru sayıları	71

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Fatih Projesi'nin ana bileşenleri	7
Şekil 2. EBA'nın açılış sayfası	10
Şekil 3. 1 Aralık 2016 öncesi EBA'ya ait görünüm.	27
Şekil 4. 1 Aralık 2016 sonrası yeni EBA'ya ait görünüm.	27

KISALTMALAR LİSTESİ

AKT	: Alt konu testi
DS	: Değerlendirme sınavları
EBA	: Eğitim Bilim Ağı
FATİH	: Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
KT	: Konu testi
KKT	: Kazanım kavrama testi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖDSGM	: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü
TDÖP	: Türkçe Dersi Öğretim Programı

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

Teknik ilerlemelerin hayatımızın birçok alanında yer aldığı yaşadığımız yüzyıl teknoloji çağıdır. Teknolojik yenilikler, genellikle günlük hayatımızdaki ihtiyaçlarımızı, beklentilerimizi karşılamaya dönüktür. Teknolojinin hayatımıza girmesi ve yaşamımızı kolaylaştırması ona karşı yeni beklentiler oluşturmaktadır. 21. yüzyılın başlarında bizlere internetten gazete okumak, güncel haberleri takip etmek bile şaşırtıcı gelirken şimdilerde internetten market alışverişi yapmak bile normal karşılanmaktadır. Bu normal karşılanmanın insanların teknolojiyi kabullenmesi ve yeni beklentiler oluşturmalarının sonucu olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, bugün birçok alanda teknolojinin olması insanların o alanda ihtiyaçları olduğunu da göstermektedir.

Teknolojiyle hayatımızda meydana gelen değişimlerden eğitimin de etkilenmemesi düşünülemez. Günümüzde sadece geleneksel yöntemlerle eğitim faaliyetlerini yürütmek yeterli değildir. Birçok gelişmiş ülke eğitimlerini çağa uydurmak adına teknolojilerini eğitim yönünde de geliştirmektedir. Kısacası; eğitimde teknolojiye yer vermek, aynı zamanda çağa uygun eğitim vermek anlamına da gelmektedir.

Ülkemizdeki eğitim kurumlarını teknolojiyle donatmak ve var olan teknolojiyi iyileştirmek adına 2010 yılında FATİH adı altında bir proje hazırlanmıştır. FATİH Projesinin her şeyden önce eğitimde teknolojiyi kullanma ihtiyacının sonucu olduğu söylenebilir.

FATİH Projesi kapsamında hazırlanan EBA genel ağ sitesi öğretmen ve öğrencilere ek ders malzemeleri sağlayan bir eğitim platformudur. EBA üzerinden yayımlanan derslere ait kaynaklar, kazanımları ölçen sorular, videolar, sesler öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Sistem üzerinden sadece öğretmenlere açılan portaller de bulunmaktadır. Böylece öğretmenler akıllı tahtalarla uyumlu hale getirilen EBA'dan sınıf ortamında da yararlanabilmektedir.

1.1. Problem

EBA’da yer alan sorular, TDÖP’teki amaç ve kazanımlarla uyumlu mudur? sorusu araştırmamızın problem cümlesidir. Araştırmamıza ait alt problem ise EBA’da yer alan sorular, TDÖP’teki kazanımlara göre sınıf seviyeleri için yeterli midir? sorusudur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, EBA genel ağ sitesinde yer alan MEB veya anlaşmalı gönüllü eğitim firmaları tarafından hazırlanan soruları incelemektir.

MEB, www.eba.gov.tr sitesinden belirli aralıklarla sorular yayımlamaktadır. Bu sorulara internet bağlantısı olan her yerden kolaylıkla ulaşılabilir. Sorular sayesinde öğrenciler öğrendikleri konuları tekrar etme olanağına sahiptir. Akıllı tahtalarla sorular sınıf ortamında da çözülebilir. Ayrıca, öğretmenler bu soruları kullanarak öğrencilerinin hedef davranışlara ulaşma düzeyini tespit edebilir. Böylece yanlış öğrenmeleri ya da konunun anlaşılmayan noktalarını görme hususunda eğitimcilere geribildirim sağlar.

Öğrencilere tablet dağıtılması ve sistemin tam olarak kullanıma geçmesiyle birlikte öğrencilerin sorulara verdikleri cevapları öğretmenler görebilecektir. Bu durum, zamandan tasarruf sağlayabileceği gibi tüm öğrencilerin derse aktif katılımını da sağlayabilir.

Bütün bu imkânlarla birlikte site geliştirilebilir bir özelliğe de sahiptir. Sitede yer alan materyaller kolaylıkla değiştirilebilir, düzeltilebilir.

Araştırma, EBA’da yer alan soruların TDÖP’e uygunluğunu ortaya koyabileceği gibi gelecek yıllarda sistemde yer alacak soruların geliştirilmesine de katkı sağlayabilir.

EBA’da derslere ait kazanımları içeren testler, tarama testleri ve açık uçlu soruların yer aldığı çalışma kâğıtları da bulunmaktadır. Zaman zaman derslerin içeriğine yönelik soruların yer aldığı yeni testler de yayımlanmaktadır. Türkçe dersine ait yayımlanan soruların TDÖP ile uygunluğu şimdiye kadar ele alınmamıştır. Bu da araştırmanın özgün değerini oluşturmaktadır. EBA’da yer alan soruların incelenmesi TDÖP ile EBA siteminin ne kadar uyumlu olduğunu gösterebilir. Ayrıca ilerleyen dönemlerde EBA’da yer alacak soruların geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

1.3. Araştırmanın Önemi

EBA, FATİH projesinin “e-içeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi” kapsamında oluşturulmuş bir eğitim sitesidir. Bu eğitim portalının, MEB’in eğitimde teknoloji kullanımını üst düzeylere çıkarılması yönündeki önemli adımlarından biri olduğu söylenebilir.

EBA, eğitim anlayışında değişiklikler meydana getirmiştir. Her şeyden önce, bu eğitim sitesiyle öğrenciler internet bağlantısı olan herhangi bir yerden kolayca EBA uygulamalarına ulaşabilmektedir. Böylece öğrencilerin burada yayımlanan içeriklerle öğrenmelerini kolayca geliştirebilecekleri söylenebilir. Öğrencilere mümkün olduğu kadar dolu bir içerik sunmak, öğrencilerin hem bireysel hem de sınıf ortamındaki öğrenmelerini destekleyebilir. Bütün bunlar yayımlanan içeriklerin ciddi bir şekilde gözden geçirilmesini gerektirmektedir. EBA’da yayımlanan soruların içeriği şimdiye kadar incelenmemiştir. Soru içeriklerin incelenmesi mevcut durumu ortaya koyabileceği gibi sonradan yapılacak eklemelere de katkı sağlayabilir. Kısacası, araştırmanın sonuçları, alan literatürüne teorik katkı sağlayabileceği gibi pratik olarak da EBA’nın içeriğinin zenginleştirilmesini sağlayabilir. EBA ile ilgili yapılan birkaç çalışma bulunmakla birlikte bu çalışmalardan hiçbiri EBA’da yer alan soruların içeriğine dönük değildir. Bu çalışmalar daha çok öğretmen ve öğrencilerin EBA’yı kullanma sıklığını belirlemeye yöneliktir. EBA’da yer alan soruların incelenmesi ve bu soruların TDÖP’le karşılaştırılması bu anlamda bir ilk olma özelliği taşımaktadır.

1.4. Sayıtlar

1. EBA’daki soruların, TDÖP’te yer alan amaç ve kazanımlarla uyumlu olduğu,
2. EBA’daki soruların, TDÖP’te yer alan öğrenme alanlarıyla uyumlu olduğu,
3. EBA’daki soruların, sınıf seviyeleri için yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

EBA geniş bir içeriğe sahiptir. Öyle ki site üzerinden yarışmalar bile düzenlenebilmektedir. Ayrıca, kullanıcılar arasında bilgi paylaşımı sağlayan kısımlar da bulunmaktadır. Yani, site üzerinden farklı alanlara ait araştırma konuları bulunmaktadır.

Araştırmamız ise, bu içeriklerden hiç araştırma konusu yapılmamış “sorular” üzerine yoğunlaşmaktadır.

Araştırmayla ilgili sınırlılıklar şu şekilde sıralanabilir:

1. Bu araştırma, EBA’da yer alan sorularla sınırlandırılmıştır. Sorular, EBA Ders ve E – Kurs modüllerinde yayımlanmaktadır. Dolayısıyla, araştırma daha çok bu iki modüle dönüktür. (EBA’daki sorulara erişim 1 Temmuz 2017 tarihine aittir. Bu tarih, eğitim - öğretim yılı sonu olduğundan seçilmiştir.)
2. Araştırma, ortaokul 5,6,7, ve 8. sınıfların TDÖP’e uyumluluğuyla sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Konu ile ilgili kavramsal ve kuramsal tanımlar şunlardır:

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) : Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur (MEB, 2016).

FATİH Projesi: Her öğrencinin en iyi eğitime kavuşması, en kaliteli eğitim içeriklerine ulaşması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için tasarlanmış olan eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili dünyada uygulamaya konulan en büyük ve en kapsamlı eğitim hareketidir. (MEB, 2017).

İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

2.1. FATİH Projesi

FATİH Projesi, FATİH kısaltmasının açılımından da anlaşıldığı gibi eğitim ve öğretime alternatifler sunarak fırsatlar geliştirmeyi ve eğitimde var olan teknolojiyi daha ileri noktalara taşımayı hedeflemektedir. Tüm öğrencilerin en iyi öğrenme koşullarına sahip olması için nitelikli içeriklerle öğrenciler arasında fırsat eşitliğini amaçlayan FATİH Projesi büyük ve kapsamlı bir eğitim hamlesidir. Kısacası, FATİH Projesi'nin eğitimde teknoloji kullanımını ve fırsatlarını artırmak, internet altyapısını genişletmek için hazırlandığı söylenebilir.

Eğitimde FATİH Projesi çok yönlü bir eğitim girişimidir. Projenin amacı sadece okullara bilgisayar, yazıcı veya öğrencilere tablet dağıtmak değil bunları da kapsayan çok yönlü bir teknoloji değişimidir. Bu değişimle birlikte teknoloji yurt çapında yaygınlaşabilir ve öğrenciler bilişim - teknoloji kültürüne daha üst düzeylerde erişebilirler.

Teknolojiyi bilgi edinmede kullanan bireyler sayesinde çağdaş uygarlık düzeyi yakalanabilir. Bu anlamda FATİH Projesi, çağdaş uygarlık düzeyine erişmiş bilgi toplumu oluşturmayı amaçlamaktadır.

Eğitimde FATİH Projesi'nde, başarı faktörleri beş temel esasa dayandırılmıştır (MEB, 2017):

Erişilebilirlik: Her an her yerden, zaman ve araçlardan bağımsız olarak hizmet sunabilmek,

Verimlilik: Hedef odaklı, daha verimli çalışma ortamları ve gelişim alanları sunabilmek,

Eşitlik (fırsat eşitliği): Tüm paydaşların en iyi hizmete erişilebilmesini sağlayabilmek,

Ölçülebilirlik: Gelişimin doğru değerlendirilebilmesi için sürecin ve sonuçların doğru ölçülebilmesini sağlamak, buna göre düzgün geri bildirim verebilmek,

Kalite: Tüm eğitimin kalitesini ölçülebilir şekilde yükseltmek.

FATİH Projesi ile öğrencilerin bilgi teknolojisi araçlarını kullanmaları ve öğrenmeye birden fazla duyunun katılmasıyla öğrenciler öğrenmelerini üst düzeylere çıkarabilir.

Etkileşimli bir sınıf yönetimi sağlanması konusunda öğretmen ve öğrencilere fırsatlar sunan FATİH Projesi, öğretmenlerin sınıf içerisinde öğrencilerin öğrenme seviyelerini kontrol etmelerini kolaylaştırdığı gibi öğretmenler istedikleri ders malzemelerini bilgi teknolojisi araçlarını kullanarak kolaylıkla öğrencilerle paylaşılabilir.

Eğitimde FATİH Projesi, öğrencilerin bireysel öğrenmelerine katkı sağlayabilir. Öğrencilerin okulda öğrendiklerini tekrarlamalarına ve öğrendikleriyle ilgili çok sayıda alıştırmaya yapmalarına imkân sağlayabilir. Öğrenciler, öğretmenleri tarafından paylaşılan ders malzemelerine ulaşabildiği gibi kendi ürettiklerini de öğretmenleri ve arkadaşlarıyla paylaşabilmektedir. Bununla birlikte FATİH Projesi, öğrencilerin sadece ders başarısını artırmaya yönelik bir eğitim uygulaması değildir. Öğrencilere değişik fırsatlar sunarak onları ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre geliştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hayat boyu kullanabileceği beceriler geliştirmesine katkı sağlar.

Projenin hedefi olarak her okul ve dersliğe çeşitli kaynaklar sağlanması öngörülmektedir. Okullara çok fonksiyonlu yazıcı ve yüksek hızlı internet erişimi ile dersliklere projenin olmazsa olmazı etkileşimli tahta ve internet bağlantısı gibi donanım destekleri sağlanmaktadır.

Projenin gerçekleştirilmesi için okullara yeterli donanımı sağlayan bu eğitim hareketi aynı zamanda bütün okullarda hızlı ve güvenli bir internet ağı oluşturmaya çalışmaktadır.

Projede tüm öğretmen ve öğrencilere tablet bilgisayar dağıtılmaktadır. Bununla birlikte kullanıcılar için EBA hesapları oluşturularak bilgisayar, tablet ve akıllı cep telefonları aracılığıyla projeye aktif katılım sağlanmaya çalışılmaktadır.

Şekil 1. Fatih Projesi'nin ana bileşenleri (MEB, 2017).

Şekilde de görüldüğü gibi FATİH Projesi birçok bileşenden oluşmaktadır. Teknik yapının sağlanması, öğretmenlere eğitimler verilmesi, doğru ve güvenli bir bilişim teknolojileri ağı oluşturulması, öğretim faaliyetlerinin bilişim teknolojileriyle kullanılması ve bir e-İçerik ağı hazırlanması bu bileşenleri oluşturmaktadır. EBA'nın bu bileşenlerden e-İçerik sağlanması, kullanılması ve yönetilmesi kapsamında olduğu söylenebilir.

2.2. Eğitim Bilişim Ağı (EBA)

EBA, MEB'in başta öğretmen ve öğrenciler olmak üzere tüm eğitim paydaşları için materyaller sağlayan eğitim platformudur. Bu platforma internet bağlantısı olan herhangi bir yerden bilgisayar, tablet, akıllı cep telefonu gibi araçlar kullanılarak kolayca erişilebilir.

EBA; sınıf seviyelerine uygun doğru kaynaklar sunmayı, geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu amacın gerçekleşmesiyle eğitimin teknolojiye daha da uyumlu hale gelebileceği öngörülmektedir.

EBA, içerikleri sadece MEB tarafından hazırlanan bir eğitim sitesi değildir. Bu eğitim platformuna birçok gönüllü eğitim firması da kaynak sağlamaktadır. MEB ve gönüllü eğitim kuruluşları dışında isterlerse öğretmen ve öğrenciler de kaynak ekleyebilmektedirler. Dolayısıyla EBA'daki içerikler; MEB, gönüllü eğitim firmaları, öğretmen ve öğrenciler tarafından sağlanmaktadır. Bu durum eğitimde iş birliğini ve

ekip çalışmalarını destekleyebilir. Bütün bunların sonucu olarak da EBA aracılığıyla zengin bir kaynak arşivine erişilebilir.

EBA'nın eğitimin paydaşlarını bir araya getirme, buluşturma noktasında önemli bir işleve sahip olduğu söylenebilir. EBA'da öğrenci takibi hem öğretmenler hem de veliler tarafından yapılabilmektedir. Böylece EBA; öğretmen, öğrenci, veli etkileşimini üst düzeylerde gerçekleştirebilir.

Günümüz dünyasında eğitimde öğrenciler arasındaki çeşitli sosyal ve ekonomik farklılıkların en aza indirgenmesi için çeşitli teknoloji yazılımları hazırlanmaktadır. Yani, dünya üzerinde hazırlanan birçok eğitim uygulaması fırsat eşitliği sağlamayı amaçlamaktadır. FATİH Projesinin içerik sağlama alanı olan EBA, zengin içeriği sayesinde öğrencilerin öğrenmelerine katkıda bulunarak öğrenciler arasındaki eksik öğrenmeleri giderebilir. Böylece öğrenciler arasındaki öğrenme güçlükleri, fırsat eksiklikleri en aza indirgenmiş olabilir.

Başta öğretmen ve öğrenciler olmak üzere eğitimin tüm paydaşları için hazırlanan EBA'nın amaçları şu şekilde sıralanmıştır (MEB, 2016):

- Farklı, zengin ve eğitici içerikler sunmak,
- Bilişim kültürünü yaygınlaştırarak eğitimde kullanılmasını sağlamak,
- İçerikle ilgili ihtiyaçlarınıza cevap vermek,
- Sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişinde bulunmak,
- Zengin ve gittikçe büyüyen arşiviyle derslere katkı sağlamak,
- Bilgiyi öğrenirken aynı zamanda yeniden yapılandırabilmek ve bilgiden bilgi üretmek,
- Farklı öğrenme stillerine (sözel, görsel, sayısal, sosyal, bireysel, işitsel öğrenme) sahip öğrencileri de kapsamak,
- Bütün öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime el birliğiyle yön vermelerini sağlamak,
- Teknolojiyi bir amaç olarak değil bir araç olarak kullanmak amacıyla tasarlanan sosyal bir eğitim platformudur.

EBA zengin içeriğini birçok modülle sunmaktadır. Bazı modüllerin çalışmaları ise devam etmektedir. Yani, düşünce aşamasında olan bu modüller daha sonra paylaşıma açılacaktır. Bunlarla birlikte EBA yenilendikçe içerik değişmekte modüller zenginleşmekte veya farklı isimler alabilmektedir.

EBA tanıtım sayfasında yer verilen modüller şunlardır (MEB, 2016).

Haber Modülü

Dünya Modülü

e-kitap

Video Modül

Ses Modülü

Görsel Modülü

Tartışalım Modülü

EBA Market

e-ders modülü

Deneyler

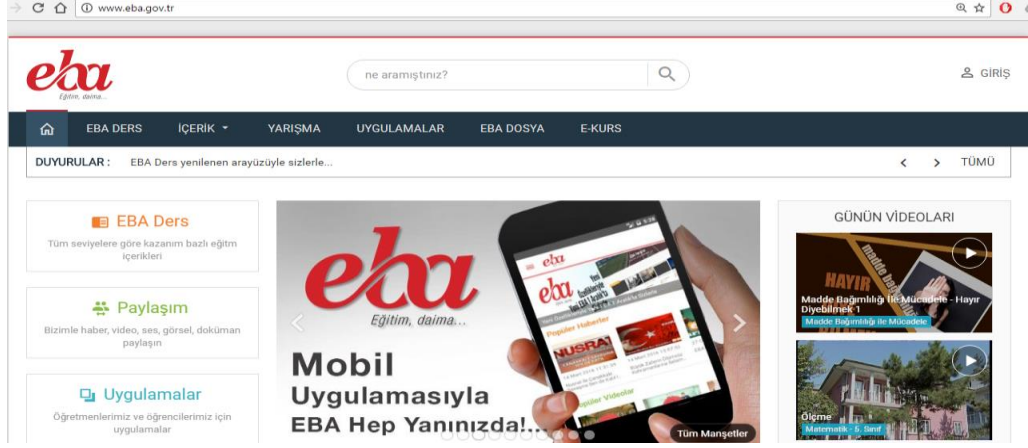
Kırkambar Modülü

EBA, 1 Aralık 2016 itibarıyla logosunu da değiştirerek yeni bir yüzle kullanıcılarının karşısına çıkmıştır. Köklü bir değişim içeren Yeni EBA bu yeni görünümüyle de gelişmeye açık yönünü göstermektedir. Yeni EBA'nın önemli özelliklerinden biri erişim kolaylığıdır. İstenilen bilgiye ulaşmayı sadeleştiren bu sürüm ile aranılan bilgiye ulaşmak daha da basitleşmiştir.

Büyük çapta bir içeriğe sahip olan EBA; öğretmen, öğrenci ve diğer kullanıcılara ciddi kaynak sunmaktadır. EBA'ya mobil uygulamasıyla da akıllı telefonlardan kolayca erişilebilir. Mobil uygulamasıyla birlikte EBA mekân sınırını ortadan kaldırmaya yönelik önemli bir adım atmıştır.

2.2.1. EBA'da Yer Alan Bölümler

EBA'ya ait genel ağ sitesinin ana sayfasında “EBA Ders, İçerik, Yarışma, uygulamalar, EBA Dosya ve E – Kurs” başlıkları bulunmaktadır.

Şekil 2. EBA'nın açılış sayfası

EBA Ders sayfasına T.C. kimlik numarası ve şifreyle giriş yapılabilir. Bu bölümde “Sayfam, Dersler, Sınıflarım ve Gruplarım, Dosyalarım, İçerik Üretim Sistemi, Yardım” sekmeleri bulunmaktadır. Geniş bir içeriğe sahip olan EBA Ders öğretmen ve öğrencilere zengin bir içerik sunmaktadır.

Sayfam sekmesinden öğretmen ve öğrenciler eğitsel paylaşımlarda bulunulabilir. Kullanıcılar buradan herhangi bir tartışmaya da katılabilir. Öğretmenler öğrencilerine göndermek istedikleri çalışmaları bu sekmeden gönderebileceği gibi etkinlikleri de takvimden takip edebilmektedirler.

Dersler sekmesi ise “Konular, Sınavlar, Ürettiklerim, Ders Listelerim, Çalışma Takibi, Raporlar” alt sekmelerinden oluşmaktadır. Konular; derslere ait konu anlatımların, uygulamaların ve testlerin yer aldığı bölümdür. Burada derslere ait tüm içerikler görülebilir. Sınavlar başlığından “Tarama Testleri, Alıştırmalar, Merkezi Ortak Sınav (TEOG) Denemeleri, Yazılı ve Çalışma Soruları, Sınavlarım ve Yaprak Testlerim” bölümlerine ulaşılabilir. Ürettiklerim sekmesinde ise öğretmenler kendi ürettikleri materyalleri ekleyebilir. Çalışma takibi bölümünde ise, öğrencilere gönderilen içeriklerin takibi yapılabilir. Buradan ders içerikleri öğrencilere gönderilebilir. Öğretmenler dersine girdiği şubelerin raporlarını “Raporlar” bölümünden görüntüleyebilir.

Sınıflarım ve Gruplarım sekmesinden öğretmenler görev yaptıkları kurumu, dersine girdikleri şubeleri ve takip ettikleri grupları ekleyebilir ve görebilirler.

Dosyalarım sekmesi öğretmenlerin 2GB'lik kullanım alanına dosyalar eklemesine imkân verir.

İçerik Üretim Sistemi, öğretmenlerin sahip oldukları kaynakları yükledikleri sistemdir. Bu kaynaklardan öğretmenler öğrenme adımı ve ders akışı üretebilirler. Böylece içerik üretim sistemi sayesinde teknoloji ile zenginleştirilmiş bir ders ortamı oluşabilir. Burada üretilen içerikler öğrenciler ve diğer meslektaşlarla da paylaşılabilir. Bu sayede tüm öğretmenler iş birliği ile hareket etmiş olur. Bu bölüm aynı zamanda içerik üretme konusunda özellikle öğretmenlere zaman tasarrufu da sağlayabilir, çünkü öğretmenlerin ulaşabildikleri kaynak çeşitliliği ciddi anlamda artmış olacaktır. Bu sistemin kullanılması öncelikle kullanıcıların sözleşme onayına bağlıdır. Bazı yasal ve etik durumların hatırlatıldığı bu sözleşmeye onay vererek bu sitem kullanılabilir.

Sıkça sorulan soruların da yer aldığı “Yardım” sekmesi kullanıcıların işlemlerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Ana sayfada yer alan ikinci başlık “İçerik” adını taşımaktadır. İçerik sekmesinde “Haber, Video, Görsel, Ses, Kitap, Dergi ve Doküman” modülleri bulunmaktadır. EBA’nın eski sürümünde burada yer alan modüller ana sayfada ayrı ayrı yer almaktaydı. Dolayısıyla, Yeni EBA’nın bu modülleri içerik başlığında toplayarak bu alanların kullanımını basitleştirmeye çalıştığı söylenebilir.

EBA Haber modülünde bilim, sanat ve kültür alanında yer alan haberler bulunmaktadır. Aynı zamanda yapılan duyurular da bu modülde yer almaktadır.

EBA Video’da ise derslere ait görüntülerle birlikte çok sayıda video yer almaktadır. Burada yer alan “Editörün Seçimi, Son eklenen Videolar, En Çok Beğenilen Videolar, Video Listeleri” kategorilerinin kullanıcılara fikir vermesi bakımından dikkat çekici olduğu söylenebilir.

EBA Görsel, birçok görseli bünyesinde barındıran modüldür. EBA Video modülündekine benzer kolay kullanım bu bölümde de yer almaktadır.

EBA Ses modülünde de birçok ses kaynağı bulunmaktadır. Ses kaynaklarına kanal seçerek ulaşılabildiği gibi kategorilerden de kolaylıkla ulaşılabilir.

EBA Dergi, sistem içerisinde yer alan süreli yayınlara yer veren modüldür. Bu bölümde Diyanet Aile, TRT Çocuk, Bilim Çocuk gibi kurumlara ait dergilerin yanı sıra okul dergileri de bulunmaktadır. Bu modülde yıllara ve aylara göre de sıralama yapılabilir.

EBA Doküman derslere ait dokümanlara PDF, Word, Power Point olarak erişilebilen modüldür.

EBA Yarışma modülü, öğretmen ve öğrencilerin sanatsal, kültürel ve bilimsel ilgilerine katkıda bulunmayı amaçlayan bir modüldür. Burada belgesel, çizgi, deney, film kadraj yarışma kategorileri bulunmaktadır. Yine, yarışmalara ait şartnamelere de buradan ulaşılabilir.

Uygulamalar tüm kullanıcılar için hazırlanan uygulamalar bu modülde yer almaktadır.

EBA Dosya <http://dosya.eba.gov.tr> sitesine yönlendiren modüldür.

E- Kurs modülü <https://e-kurs.eba.gov.tr/> sayfasını açan modüldür. Buradan destekleme ve yetiştirme kurslarıyla ilgili işlemler yapılabilir.

2.3. Ana Dili ve Eğitimi

Bireylerin kendilerini doğru ve anlaşılır bir şekilde ifade etmelerinde ana dili önemli bir noktaya sahiptir. Ana dilin kurallarını bilmek ve onu doğru kullanmak yabancı dil öğretimini de kolaylaştırabilir. Bu durumlar ülkelerin eğitim ve öğretim uygulamalarında ana dili, önemli bir noktaya getirmiştir.

Her şeyden önce çocuğun ana dilini kullanma yeteneği daha çok yakınındakilerinin sayesinde gelişir. Okul bu ilk öğrenmeleri destekler. Bloom bu konuda şunları söylemektedir: “Okul öğrenmelerinin temelini oluşturan ana dilini kullanma ehliyeti, yetişkinlerden öğrenme gücü, başarıma güdüsü, iyi çalışma alışkanlıkları ve dikkat gibi niteliklerin 2-10 yaşlar arasındaki gelişiminin önemli bir kısmı aile ortamında gerçekleşmektedir” (Bloom, 1995, s.2). Demek ki özellikle 10 yaşına kadar aile bireyin ana dilini kazanmasında da önemli bir role sahiptir. Burada dikkat çeken diğer bir nokta ana dilin okul öğrenmelerinin temelini oluşturmastır. Ana dili kullanma becerisine sahip öğrenciler diğer dersleri de kolaylıkla başarabilir. Genel olarak derslerdeki başarısızlığın nedenlerinden biri ana dili kullanma becerisindeki yetersizliktir, denilebilir.

Bireylerin kişisel gelişimi, kendilerini sözlü veya yazılı ortaya koyabilmeleri, ulusal kimliğini inşa edebilmesi, vatandaşlık sorumluluğunun, bilincinin yerleştirilmesi ve devamının sağlanması açılarından da önemli olan ana dili eğitimi ve öğretimi konusu her zaman güncel konular arasında yer almaktadır. (Sinan, 2006, s.75). Kişi dünyaya ana dili sayesinde açılır; yeteneklerini, becerilerini ana dili ile üst düzeylere çıkarabilir.

Kişiye ait görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinde ana dili bireylere yardımcı olabilir. Kısacası, ana dilin bireyi bir bakıma var eden bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Ana dili bilinci ve sevgisi aynı ulus içerisinde yaşayan insanlar arasında ortak bir düşünce sistemi, evreni birlikte anlama ve kavrama yeteneği kazandırır. Bu da aynı ulus içerisindeki insanlar arasındaki bağı kuvvetlendirir (Sinan, 2006, s.75). Kısacası, kişilerin kendilerini yetiştirmesinde mili bağlarının oluşmasında ve yerleşmesinde ana dili önemli bir yere sahiptir. Aynı sınırlar içerisinde aynı duygu bağının oluşmasında da ana dili önemlidir. Tüm dünyayı birlikte anlama bireyler arasındaki bağları daha da kuvvetlendirebilir.

Kişilerin dünyayı algılayışı ana dili sayesinde gerçekleşir. “Ana dili bireylerin evrene bakış açısını belirlediği gibi onların düşünce çevresinin de hem oluşturucusu hem de değişkenidir” (Özdemir, 1983, s.21). Demek ki, algı ve anlayışımızdaki değişiklik ana dili sınırları çerçevesinde belirlenir. Bu nedenle ana dilin inceliklerine, sırlarına sahip olmak önümüze geniş bir ufuk açabilir.

Kalıtım yoluyla kazanılan özellikler genellikle fizyolojik, yahut da daha geniş ifadesiyle, biyolojik özelliklerdir. Uygarlık ise öğrenmeye dayanır (Sayılı ve diğerleri, 2001, s.340). Çağdaş toplum olmak, dünyayı yakalamak; öğrenmeyle, bilgi ve bilim üretmeyle olabilir. Bu öğrenme ve üretim de her şeyden önce dili kullanma becerisiyle ilgilidir. Ciddi bir dil becerisi doğru öğrenmeyi sağlayabilir; bu da üretimin, tekniğin gelişiminin yolunu açabilir. Bugün özellikle bilgisayar teknolojisinden tam fayda almanın koşullarından biri de ana dili kullanma becerisine sahip olmaktır.

Bütün bilim ve bilgi dallarına giden yollar ana dilin toprağından geçer (Özdemir, 1983, s.21). Bugün için buna bilgisayar ve internet teknolojisi de eklenebilir. Ana dilden beslenen teknoloji kullanımı hem doğru anlamayı, anlaşılmayı sağlayacağı gibi hem de eksiksiz anlatmayı beraberinde getirebilir.

2.4. Dil – Teknoloji İlişkisi

Dil eğitimi ve öğretimi, kişinin doğduğu çevreden edindiği ana dili ile sonradan çeşitli yöntemlerle kazandığı yabancı dil olmak üzere kabaca iki grupta değerlendirilebilir.

21. yüzyılda teknoloji yaşamımızdaki birçok şeyi etkilenmiştir. Dolayısıyla dilin kullanımı ve öğretimi de teknolojiden etkilenmiştir. Dil - teknoloji ilişkisi daha çok teknolojinin dile zarar verdiği, dili olumsuz yönde dönüştürdüğü, değiştirdiği gibi bir algıya neden olsa da aslında teknoloji dile önemli katkılar da sağlamaktadır. Her şeyden önce teknolojinin bir araç olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Ayrıca teknoloji üretkenler kamuoyunun beklentilerine yanıt vermeye çalışmaktadır, insanlar bir yandan teknolojik imkânlardan yararlanırken diğer yandan da teknolojiye yönelik yeni beklentiler de oluşturmaktadır.

Teknolojideki gelişme ve ilerlemeler dilin öğretimi ve kullanımının önemini her geçen gün daha da artırmaktadır. Öyle ki teknoloji dile yeni ifadeler kazandırma gücüne sahip olduğu gibi bazı ifadelerin dilden kullanımı azaltacak bir potansiyele de sahiptir. “Toplum hayatının sürmesi, uluslar arası ilişkiler, teknolojinin yaygınlaşması ve gelişmesi sonucunda dil yeni kelime öbeklerine yeni anlamlar yükleyerek yeni deyimlerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu çerçevede dilde yeni kalıp ifadeler ortaya çıkmakta, yaygınlaşmakta ve deyim olarak da kullanılmaktadırlar: it dalaşı sorti yapmak gibi.” (Sinan, 2015, s.16). Burada da belirtildiği gibi dilde yeni sözcük öbeklerinin ortaya çıkması ve yaygınlaşması; yaşamın devamlılığı, ülkeler arası ilişkiler ve teknolojik gelişmelerle ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, teknolojinin dile yeni ifadeler kazandırması ve bunları yaygınlaştırılması açılarından da önemli olduğu söylenebilir.

Hem dünyada hem de ülkemizde teknoloji hızla gelişmektedir. Bu gelişmelerin yaşama aktarılması için bireyler tarafından doğru anlaşılması gerekmektedir. “Bilim ve teknolojide ortaya çıkan gelişmenin hızla hayatın birçok safhasına yaygınlaştırılabilmesi için de kişinin dil becerilerinde belirli bir seviyeye gelmesi gerekmektedir.” (Yalçın, 2006, s.14). Yani, kişinin teknolojideki gelişmeleri anlayabilmesi ve hayatında uygulayabilmesi için belirli bir düzeyde ana dil becerisi edinmesi önem arz etmektedir. Bu hem teknolojinin doğru anlaşılması hem de bu birikime eklemeler yapılması açısından dikkate değerdir.

Yalçın, dil öğretimi üzerinde uzlaşılan kavram ve amaçlar başlığını algılamaya yönelik olmak, iletişime yönelik olmak, işlevsel olmak, planlama becerisine yönelik olmak şeklinde dört grupta ele almıştır. Dilin iletişime yönelik amacıyla Yalçın şunları kaydetmektedir: Bireyin başka insanlarla, iletişim teknolojisini de eksiksiz kullanarak

kolayca iletişim kurmasını sağlayacak kadar dil öğretmek. Bireyin çağımızın teknolojisinin bütün imkânlarını kullanarak kendi dışındaki insanlara dileklerini ulaştırabilmesini sağlayacak kadar bir dil öğretimi vermek (Yalçın, 2006, s.33-35). Demek ki insanlar kullandıkları haberleşme cihazlarını ve diğer iletişimle teknolojilerini kullanacak kadar da olsa dil farkındalığına, kullanımına sahip olmalıdır. Kısacası, en azından bireyler çağın vazgeçilmezi olarak teknolojileri kullanarak düşüncelerini başkalarına eksiksiz ve yanlış anlaşılmaya izin vermeyecek şekilde anlatabilmelidir.

İnternet sayesinde insanlar arasındaki ilişkiler de kolaylaştı. Ancak anlaşma için dilin vazgeçilmez bir araç olduğu bir kere daha karşımıza çıktı. Dil, kültürün de taşınmasında önemli bir araç olduğu için bu teknolojiyi yakalayanlar kendi dillerinin bir dünya dili olması yolunda büyük bir yarışa girmişlerdir. Böylece bir dilin öğretimi 21. yüzyılda o toplumun ayakta kalması ve kültürünü yaşatması için vazgeçilmez temel unsurlardan biri olmasını sağladı. (Yalçın, 2006, s.18). İnternet teknolojisinin ortaya çıkmasıyla dilin önemi daha çok fark edildi. İnsanlar bu teknoloji sayesinde her gün kolaylıkla birçok kişiyle iletişim kurabilmektedir. Bu teknolojiye sahip olan veya onu yöneten ulusların kendi dillerini de ön plana çıkardıkları görülmektedir.

2.5. Eğitimde Teknolojinin Kullanılması

Bireyin ilk eğitim yeri ailesi ve yakın çevresidir. Bu hazırbulunuşluk çocuğu okula hazırlar ve diğer öğrenmeleri üzerinde önemli bir etkendir.

Birçok kişi istedikleri herhangi bir şeyi kolaylıkla öğrenebilir. Yeter ki uygun öğrenme koşullarına sahip olsun. Günümüzde öğretim faaliyetlerinde bilgisayardan, internetten ve hatta sosyal medyadan farklı yöntem ve teknikler uygulanarak öğrenmeler sağlanabilir. “İşin başlangıcından beri olumlu öğrenme koşulları sağlanmış ise, dünyadaki herhangi belli bir kişinin öğrenebildiği birçok şeyi hemen hemen herkes öğrenebilir” (Bloom, 1995, s.8). Kısacası, her insan birçok şeyi öğrenme kapasitesine sahiptir. Bu kapasitenin kullanımı ilk önce ailede gerçekleşir. Buradaki yetersizliklerin giderilmesinde okul öğrenmelerine çok iş düşmektedir.

Bloom ve başka bazı bilim adamlarının savunduğu görüşe göre daha yavaş, ağır öğrenen ya da ciddi bir hazırbulunuşluğu olmayan öğrencilere yeterli alıştırma, uygulama fırsatı verilirse bu öğrenciler de birçok konuyu öğrenebilir.

Günümüzde birçok eğitim yazılımı bulunmaktadır. Bunlar özellikle bireysel alıştırmaya yapma imkânı konusunda sayısız özellik sunmaktadır. Öğrencilerin teknolojinin sağladığı bu olanaklardan üst düzeyde yararlanması onların tam öğrenmesini sağlayabilir. Bu noktada daha somut örnek vermek gerekirse öğretmenler öğrencilere rehberlik ederek EBA üzerinden alıştırmalar, uygulamalar yaptırabilir; buradan yapılacak öğrenci merkezli görevlendirmelerde veli işbirliği sağlanarak öğrencilerde bir başarı artışı gözlemlenebilir.

2.6. Dil Öğretiminde Teknoloji

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler hayatımızın birçok alanında yer bulurken bu gelişmelerden eğitim de ciddi bir şekilde etkilenmiştir. Öyle ki günümüzde birçok eğitim faaliyetinde bilgi çağının teknoloji anlayışı karşımıza çıkmaktadır, yaşadığımız çağda sadece geleneksel eğitim yöntemlerini kullanarak eğitim faaliyetlerini yürütmek yeterli değildir.

Eğitimde bilgisayar teknolojisi araçlarını kullanmak aynı zamanda bu araçları doğru kullanma yönünde de bir imkân sağlayabilir, özellikle internet başında boş yere geçirilen zamanlar yerine bu teknolojinin eğitim amaçlı kullanımı; bilgi edinmede, öğrenmede bir birikim sağlayabilir.

Teknoloji dil öğretimine yardımcı olabilir. Onun öğretimini kolaylaştırabilir, sunduğu olanaklarla öğrenilenleri yapıcı ve kalıcı hale getirebilir.

Teknolojinin eğitimde özellikle de dil öğretiminde kullanılması bireysel farklılıkları en aza indirmeye ve bölgesel farklılıkları gidermeye katkı sağladığı söylenebilir.

CAPTCHA'nın mucidi ve bugün sayıları milyonlarla ifade edilen kullanıcıya sahip olan Duolingo adlı dil öğrenme programının kurucularından Luis von Ahn TED adlı sosyal platformda yaptığı “Büyük çaplı online işbirliği” adlı konuşmasında Duolingo programını tanıtırken, şunları söylemektedir: “Bugün görüyoruz ki, 1.2 milyardan fazla insan yabancı dil öğreniyor. İnsanlar gerçekten yabancı bir dil öğrenmek istiyor. Ve sadece okulda yapmak zorunda oldukları için değil. Son bir buçuk yıldır yeni bir web sitesi üzerinde çalışıyoruz — adı Duolingo — ana fikri insanların internet sayfasını eş zamanlı tercüme ederek ücretsiz olarak yeni bir dil öğrenmesi. Temelde yaparak öğreniyorlar, Duolingo'da. İnsanlar öğrenirken değer yarattıkları için,

para ödemek zorunda değiller, zamanlarıyla ödeme yapıyorlar. Duolingo'nun güzel yanı adil bir iş modeli sunuyor olması” (Ahn, 2011). Luis von Ahn'ın belirttiği durumlar çağdaş eğitim sisteminde de yer bulmaktadır. Dualingo gibi dil öğrenmeye dönük eğitim yazılımlarının önemli bir kısmı yaparak yaşayarak öğrenme imkânı sunmaktadır. Bununla birlikte birçok eğitim yazılımı ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu durumun kişiler arasındaki fırsat eşitliğini sağladığı söylenebilir. Dünyanın farklı yerlerinde farklı toplumsal gruplarda farklı ekonomik düzeylere sahip insanlar bunlara eşit olarak ulaşabilmektedir. Burada FATİH Projesi'ndeki “fırsatları artırma” açılımının bir benzeri görülmektedir. Kısacası, eğitimde çağdaş yöntemlere yer vermek doğru yerde ve zamanda teknolojiye yer verilmesiyle gerçekleşebilir.

Bilgisayar ve internet teknolojisi dille ilgili yapılacak çalışmalarda da kolaylık sağlar. Kısa zamanda daha çok verim ve daha somut verilerin elde edilmesi de bu teknik olanaklarla sağlanabilir.

Yaşadığımız dönem bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. Bilgiye kısa sürede erişmek kişileri ve toplumları güçlü kılar. Türkçenin hayranı olan ve çok sayıda dil bilen Johan Vandewalle bunlarla birlikte bir bilgisayar uzmanıdır. J. Vandewalle 1991'de Ankara ziyaretinde bilgisayar programlarından yararlanarak bir eyleme yüz bin civarında kavram yüklenebileceğini gözler önüne sermiştir. Ayrıca Türkçenin öğretimi konusunda “Transformasyonel Bir Metot” adı altında yeni bir yöntem geliştirmiştir (Hengirmen, 2005, s.44). Örnekte de görüldüğü gibi çok uzun zaman alacak işler yazılımlar sayesinde birkaç dakika içinde gerçekleştirilebilir. Bütün bunlar farklı alanlarda yapılan çalışmalara da öncülük edebilir. Demek ki, dil eğitiminde teknoloji imkânlarından geniş ölçüde faydalanmak verimi artırabileceği gibi zamandan da tasarruf sağlayabilir.

Son dönemlerde yabancıların Türkçe öğrenme konusundaki istekleri önemli ölçüde artmıştır. Türkçeye karşı artan bu ilgi için çok sayıda materyal hazırlanmaktadır. Bunların kullanımı ile birlikte unutulmaması gereken durum yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de bilgisayar ve internet teknolojisinin kullanımıdır.

Yabancılar dil öğretim tekniklerinden biri bilgisayar destekli öğretim tekniğidir. Bu öğretim tekniğine yönelik çabalar son kırk yıldır geliştirilmektedir. Bu teknikle öğrenci bilgisayar ile etkileşim içine girer, bilgisayardan faydalanır. Tekniğin uygulanmasında kullanılmak üzere hazırlanan paketlerde, öğrenci ve öğretmenler için

bilgisayar yazılımlarının bulunduğu çeşitli kaynaklar ve kitaplar bulunur. Bu yönde özellikle yazma becerilerinin geliştirilmesi adına bilgisayar destekli yazma laboratuvarları oluşturulmuştur. Öğrencilerin yanlış sözcük yazımları bilgisayarlar tarafından düzeltilmektedir. Bu sayede öğrenciler kelimelerin doğru yazılışlarını öğrenip pekiştirebilir. Ayrıca bu programlarda sesli uyarı sistemleri bulunmaktadır. Öğrencinin verdiği her doğru cevaptan sonra bilgisayarca bir tebrik mesajı sesli olarak öğrenciye iletilir. Bu da onu güdüler. Bu tekniğin her yöntem ve teknik gibi olumlu ve olumsuz yanları olsa da bilgisayar ve internetin avantajlarından faydalanmanın dil öğretimine önemli katkı sağladığı söylenebilir (Güzel ve Barın, 2013, s. 223-224). Şu da unutulmamalıdır ki dil öğretiminin sadece bu araçlarla yapılması imkânsızdır. Başka insanlarla etkileşime girmek, bol okumak ve kelime öğrenmek gibi farklı yöntem ve teknikler de kullanmak gerekir. Önemli olan bilgi çağının sağladığı teknik imkânlardan tam ve doğru faydalanabilmektir. Kısacası, teknolojinin getirdiği yenilikler geleneksel eğitim kaynaklarını inkâr etmez. Aksine birlikte kullanımı teşvik eder, yönlendirir ve rehberlik eder. Demek ki bilgisayar ve internet teknolojisinde farklı kaynakların birlikte kullanımı üst düzey öğrenmeleri destekleyebilir, daha olumlu sonuçlar ortaya çıkarabilir.

2.7. Cumhuriyet'ten Günümüze Türkçe Dersi Öğretim Programlarına Bir Bakış

Cumhuriyet'in 1923'te ilan edilmesinden günümüze kadar farklı isimlerde Türkçe dersi öğretim programları hazırlanmıştır. Cumhuriyet'in İlanı'yla Türkçenin eğitimi ve öğretimi meselesi ciddi bir şekilde ele alınmıştır. Öyle ki hazırlanan ilk program 1924 yılına aittir. Bu programda ortaokul kademesi 6-8. sınıflar şeklinde düşünülmüş ve bu dönem lisenin birinci evresi olarak ele alınmıştır. Türkçe dersine ait içeriği başlıklandırarak ayıran programda, her başlık ayrı ayrı ele almış ve bunlara bağımsız ders saatleri konulmuştur.

1929 yılında Orta Mektep Türkçe Programı adıyla hazırlanan ikinci programda 1 Kasım 1928'deki alfabe değişikliği nedeniyle birtakım basitleştirmeler yapılmıştır. Dolayısıyla derslerde yeni harflerin kullanılmaya başlandığı söylenebilir.

Bir diğer program, 1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programı adını taşımaktadır. Bu program, bir önceki dönemdeki yani 1929 tarihli programdaki bazı

küçük değişiklikleri içermektedir. Bu programın özellikle dil bilgisi alanında öğrencilere daha fazla uygulama yapma fırsatı verdiği söylenebilir.

1935 yılında Atatürk, Türkçenin asıl kuralları incelemelerle meydana çıkarılincaya kadar dil bilgisi öğretiminin kaldırılmasını emretti. Bu emir 1936 yılından başlayarak uygulandı (Göğüş, 1970, s.150). Dolayısıyla, bir sonraki öğretim programı olan 1938 Ortaokul Türkçe Programı'nda dil bilgisi alanına yer verilmemiştir. Atatürk'ün bu emri, devletin en üst kademesinin Türkçenin eğitimi ve öğretimi meselesiyle ilgili olduğunu göstermektedir.

1949 Ortaokul Türkçe Programı, dil bilgisi konularının Türkçenin öğretiminde yeniden kullanıldığı programdır. Bu programın hazırlanmasında, 1941 yılındaki "Gramer Kongresi"ndeki değerlendirmeler de dikkate alınmıştır. Bu programda Türkçe dersinin öğretiminde tüm ders öğretmenlerinin görev ve sorumluluğunun bulunduğu vurgulanmıştır. Bu vurgu ile diğer derslerdeki başarıda da öğrencilerin dili kullanma becerisine sahip olmasının önemine işaret edilmektedir. Her ne kadar dil bilgisi konularına yer verilmişse de dil bilgisi için ayrı ders saati bulunmadığı gibi derslerin bir bütünlükle işlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

1962 Ortaokul Türkçe Programı, 1949 yılında hazırlanan programdan pek de farklı değildir. Kısacası, bu program Türkçe öğretimi için önemli bir farklılık oluşturmamaktadır.

Cumhuriyet döneminin en uzun süreli öğretim programı olan 1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı Türkçe derslerinde uygulama ve pratiği öne çıkarmıştır. Bu programda Türkçe dersinin bir beceri dersi olduğu vurgulanmıştır. Amaç, öğrencilerde bilgi yığınları oluşturmak değil onlara beceri kazandırabilmektir. Bunun için soyut, kuramsal bilgilerden ve tanımlardan mümkün olduğu kadar uzaklaşılmalıdır. Bu program ayrıca Türkçe öğretiminde cümleden seslere doğru giden bir sıralamayı takip etmiştir.

2005 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2006-2007 eğitim - öğretim yılıyla birlikte 6. sınıftan başlanarak kademeli bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır. Yapılandırmacı anlayış çerçevesinde hazırlanan bu program, Türkçe dersinde yer verilen öğrenme alanlarının dil becerilerini geliştirmeye dönük olması gerektiğini vurgulamıştır. Aynı zamanda öğrenme alanlarının birlikte elen alınmasını vurgulamış; bağımsız, ayrı düşünülmemesi gerektiği belirtilmiştir. Araştırmada 6,7 ve 8. sınıflar için

ele alınan kazanımlar bu programa göre değerlendirilmiştir. Dolayısıyla 2005 programına daha yakından bakmak gerekmektedir.

Son program Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı adını taşımaktadır ve 13/08/2015 tarihinde kabul edilmiştir. 2016-2017 eğitim – öğretim yılıyla birlikte 1. ve 5. sınıflarda uygulanmaya başlayan bu programın, bir önceki programa göre daha sade olduğu söylenebilir. Bu programda “Dil Bilgisi” öğrenme alanına yer verilmemiştir. Dil bilgisi, “Sözlü İletişim, Okuma, Yazma” öğrenme alanları içerisine serpiştirilerek verilmiştir. Her ne kadar 4+4+4 eğitim sistemiyle ilköğretim; ilkököl ve ortaokul olarak ayrılrsa da bu program Türkçe öğretimini 8. sınıfa kadar bir bütün olarak ele almıştır. Araştırmada 5. sınıflar için ele alınan kazanımlar bu programda yer almaktadır. Değerlendirmeler de bu programa göre yapılacaktır. Dolayısıyla, bu program da daha yakından incelenebilir.

2.8. 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı

2005 TDÖP yapılandırmacı yaklaşımı esas alarak hazırlanmıştır. 2005 TDÖP’te; Programın temel yaklaşımı, yapısı, genel amaçları, temel becerileri, dil becerileri ve dil bilgisi hakkında bilgi verildikten sonra kazanımlara ve bunlarla ilgili etkinlik örneklerine yer verilmiştir. Öğrenme alanları; dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma ve dil bilgisinden oluşmaktadır.

2005 TDÖP dil öğretiminin temel hedefini, öğrencilerin, dilin farklı bağlamlarda aldığı görünümeleri kavramaları, dil aracılığıyla kendilerini ifade edebilmeleri, değişik bilgi kaynaklarına ulaşarak duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmeleridir (MEB, 2006, s.2). şeklinde açıklamaktadır. Buna göre 2005 TDÖP’le öğrencilerden kendini eksiksiz, net, anlaşılır bir şekilde açıklayabilmesi, herhangi bir bilgiye ulaşması ve geniş bir dünya görüşüne sahip olması beklenmektedir. Bunu yaparken de dilin değişik görüntülerini algılayabilecek bir sezgiye sahip olması da gerekmektedir.

2005 TDÖP’te Türkçe öğrenimiyle ilgili şu ifadeler bulunmaktadır: “Türkçe öğrenimi, anlama, yorumlama, iletişim kurma becerilerinin gelişmesine yönelik olan dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma öğrenme alanları ile dil bilgisinden oluşur. Sözü geçen öğrenme alanları birbiriyle etkileşim hâlinde olduğundan bir bütünlük içinde ele alınmalıdır” (MEB, 2006, s.2). Programla öğrencilerden beklenen dil becerileriyle edindiklerini anlaması, kavraması, fikir yürütebilmesi ve tüm bunları ifade

edebilmesidir. Dolayısıyla öğrenme alanları bağımsız olarak düşünülmemelidir. Tüm dil becerileri etkin bir şekilde ders içi ve ders dışı faaliyetlerde yer almalıdır.

Yapılandırmacı yaklaşımı benimseyen 2005 TDÖP dil bilgisinin bağımsız bir alan olarak algılanmaması gerektiğini özellikle belirtmiştir. Dil bilgisi dil becerileriyle düşünülmelidir. Dil bilgisi tek başına bir bilgidен öte anlam taşımaz. Bu durum programda şöyle yer almaktadır: “Dil bilgisi konularının anlama olan katkısına özellikle dikkat edilmesi, konuların birer beceriye dönüşmesine yardımcı olacaktır. Bu bağlamda konuların konuşma ve yazma becerileriyle ilişkilendirilmesi gerekmektedir” (MEB, 2006, s.8).

2006-2007 öğretim yılıyla uygulamaya geçilen 2005 TDÖP’ün yerini 2015 yılında hazırlanan ve 2016-2017 öğretim dönemiyle kademeli olarak geçilen 2015 TDÖP almıştır.

2.9. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı

2015 TDÖP birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar olan dönemi kapsamaktadır. 2005 TDÖP’le önemli farklarından biri budur. 2005 TDÖP ilköğretimin birinci kademesini ayrı bir programla ele almış, ortaokul kademesini ise 6,7 ve 8. sınıf olarak değerlendirmiştir. 2015 TDÖP’ün bütüncü bir anlayışla ilkokul ve ortaokul dönemini birlikte ele aldığı söylenebilir.

Giriş bölümünde program hakkında bilgi verilmiş ve programın temel yaklaşımı, genel amacı, yapısı açıklanmıştır. 2005 TDÖP’e göre daha sade hazırlanan 2015 TDÖP’te öğrenme alanlarında da değişikliğe gidilmiştir. Bu yöndeki önemli değişikliklerden biri dil bilgisi öğrenme alanına yer verilmemesidir. Dil bilgisi konuları okuma ve yazma öğrenme alanlarında bulunmaktadır. Yine bir önceki programda ayrı ayrı ele alınan dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları bu programda sözlü iletişim çatısı altında toplanmıştır.

Programla şunlar hedeflenmiştir: “Basılı ve elektronik ortamlarda dinlediklerini ve okuduklarını anlayan, kendilerini yazılı ve sözlü olarak ifade eden; eleştirel, yansıtıcı ve yaratıcı düşünen, millî, manevi ve evrensel değerlere duyarlı bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır (MEB, 2015, s. 4). Programda elektronik ortamlardaki bilgilerin doğru anlaşılması da vurgulanmıştır. Bu, programın güncel durumları dikkate aldığını

göstermektedir. Günümüz dünyasında teknolojik ortamlardaki bilgi akışını doğru anlamak ve kavramak gereklidir. Programda da bu hususa yer verilmiştir. Kısacası, 2015 TDÖP öğrencilerden her türlü bilgiyi doğru anlamasını, anlatmasını ve gerek ulusal gerek uluslar arası değerlere duyarlı olan, eleştirel düşünen bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Bu programda öğrencilerin dil becerilerini kazanmasının öneminden bahsedilmiş ve Türkçe dersi ile kendilerini hem kişisel hem de toplumsal yönden geliştirmeleri vurgulanmıştır. Bu durum programda şu şekilde yer almaktadır: “Türkçe Dersi (1-8.Sınıflar) Öğretim Programı, öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri sözlü iletişim, okuma ve yazma ile ilgili dil becerilerini ve zihinsel becerileri kazanmaları, bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içeren bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır” (MEB, 2015, s. 3). 2015 TDÖP’te “Türkçe sevgisi” vurgusuyla ana dili bilinci özellikle belirtilmiş ve bu sevgi ile dil becerilerini isteyerek geliştiren öğrenciler yetiştirmeyi hedeflediği söylenebilir.

Tablo 1. 2004 (1-5.Sınıflar), 2005(6-8.Sınıflar) ile 2015(1-8.Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programlarının öğrenme alanları bakımından karşılaştırılması.

Öğrenme Alanları	2004 TDÖP (1- 5.Sınıflar)	2005 TDÖP (6- 8.Sınıflar)	2015 TDÖP (1- 8.Sınıflar)
Dinleme	+	+	-
Konuşma	+	+	-
Okuma	+	+	+
Yazma	+	+	+
Görsel Okuma ve Görsel Sunu	+	-	-
Sözlü İletişim	-	-	+
Dil Bilgisi	-	+	-

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. YÖNTEM

Araştırmamızın bu bölümünde çalışmada kullanılan “araştırma modeli”, araştırmadaki “çalışma grubu”, “veri toplama araçları”, “veri toplama süreci”, “verilerin analizi” belirtilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, nitel yöntemde tarama modeli uygulanmıştır. Nitel yöntem ilişkilerin, etkinliklerin, durumların ya da materyallerin niteliğinin incelendiği yöntemdir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013, s.234). Araştırmada ikiden fazla değişken tek tek ve eş zamanlı incelendiği ve aralarındaki ilişkinin varlığı yokluğu, ya da derecesi “tarama çalışmaları” ile belirlenmeye çalışılmış, elde edilen veriler bağıntısal yöntemle ifade edilmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni, EBA genel ağ sitesinde yayımlanan sorular ve TDÖP’tür. Örneklemi ise, EBA genel ağ sitesinde yayınlanan 5,6,7 ve 8. sınıflara ait MEB veya gönüllü eğitim kuruluşları tarafından eklenen Türkçe soruları ve TDÖP’te bu sınıflara ait kazanımlardır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmadaki veriler kitaplar, süreli yayınlar ve internetten elde edilen haber ve bilgilerle elde edilmiş olup incelenen kaynaklar “kaynakça” kısmında verilmiştir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmada öncelikle 2016-2017 eğitim – öğretim yılı sonuna kadar EBA genel ağ sitesinde yer alan Türkçe dersine ait sorular ortaokul sınıf seviyeleri gözetilerek incelenmiş, sonra TDÖP’teki öğrenme alanları ve kazanımlarla ele alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada EBA’da yer alan sorularla TDÖP’teki kazanımlar doküman analizi yöntemiyle incelenmiş ve bağıntısal, ilişkisel durumları tespit edilmeye çalışılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde EBA Ders ve E- Kurs modüllerindeki sorularla 5. sınıflar için 2015 TDÖP; 6,7 ve 8. sınıflar için ise 2005 TDÖP'teki öğrenme alanlarında yer alan kazanımlar karşılaştırılmıştır.

4.1. EBA'da Yer Alan Sorular

EBA'ya MEB ve gönüllü eğitim kuruluşları tarafından eklenen sorulara EBA Ders ve E- Kurs modüllerinden ulaşılabilir. EBA Ders modülündeki sorular Vitamin iş birliği ile sisteme eklenirken; E- Kurs modülünde yer alan kazanım kavrama testleri (KKT), değerlendirme sınavları (DS) gibi kaynaklar ise MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÖDSGM) tarafından hazırlanmaktadır.

4.1.1. EBA Ders'te Yer Alan Sorular

EBA Ders'te yer alan çoktan seçmeli sorulara genel olarak “Konular” ve “Sınavlar” adlı iki ayrı sekmeden ulaşılabilir. Konular bölümünde yer alan alt konu testleri (AKT) “Sınavlar” bölümünde de yer almaktadır. Bu bölümde yer alan bazı AKT'ler öğretmene özel etiketle sunulmaktadır. Yani, bazı AKT'lere sadece öğretmenler ulaşabilmektedir. EBA Ders'te yer alan bu özelliğin bazı kaynakların sınıf içindeki kullanımını kolaylaştırdığı söylenebilir.

Konular sekmesinde derslere ait konu anlatımları, alıştırmalar, özet bilgiler, ders notları gibi öğretimi kolaylaştıran kaynaklar yer almaktadır. Bu bölümde derslere ait konu anlatımları ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Konulara ait alıştırmaların öğrencilerin konularla ilgili pratik yapmalarına fırsat verdiği söylenebilir.

Sınavlar sekmesinde ise “Tarama Testleri, Alıştırmalar, Merkezi Ortak Sınav (TEOG) Denemeleri, Yazılı ve Çalışma Soruları, Sınavlarım ve Yaprak Testlerim” alt

başlıkları bulunmaktadır. Sınavlar sekmesinden konular sekmesinde erişilen bazı sorulara ulaşılabileceği gibi EBA Ders'te yer alan sorulara derli toplu olarak da ulaşılabilir.

Sınavlar kısmında yer alan “Tarama Testleri” bölümünden hem konular sekmesinde yer alan AKT'lere hem de konu testlerine (KT) ulaşılabilir. Tarama testleri bölümü; sınıf, ders, ünite, konu seçiminin yapılabileceği bir şekilde tasarlanmıştır. Buradan pratik bir şekilde çoktan seçmeli sorulara ulaşılabilir.

Alıştırmalar bölümünde ise Türkçe dersi için 5,6,7 ve 8. sınıflar için herhangi bir kaynak yer almamaktadır.

“Merkezi Ortak Sınav (TEOG) Denemeleri” kısmında ise Türkçe dersi için üç adet deneme sınavı yer almaktadır. Her deneme sınavında 20 soru yer almaktadır. Bu bölüm sadece 8. sınıflar için hazırlanmıştır.

“Yazılı ve Çalışma Soruları” bölümünde açık uçlu sorular yer almaktadır. Açık uçlu soruların dilin okuma ve yazma becerilerini ölçmesi açısından önemli olduğu düşünülebilir. Bu durum öğrencilerin okuduğunu anlama, yazılı anlatım becerileri, doğru yazma ve noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma gibi çok çeşitli niteliklerin ölçülmesine katkı sağlayabilir.

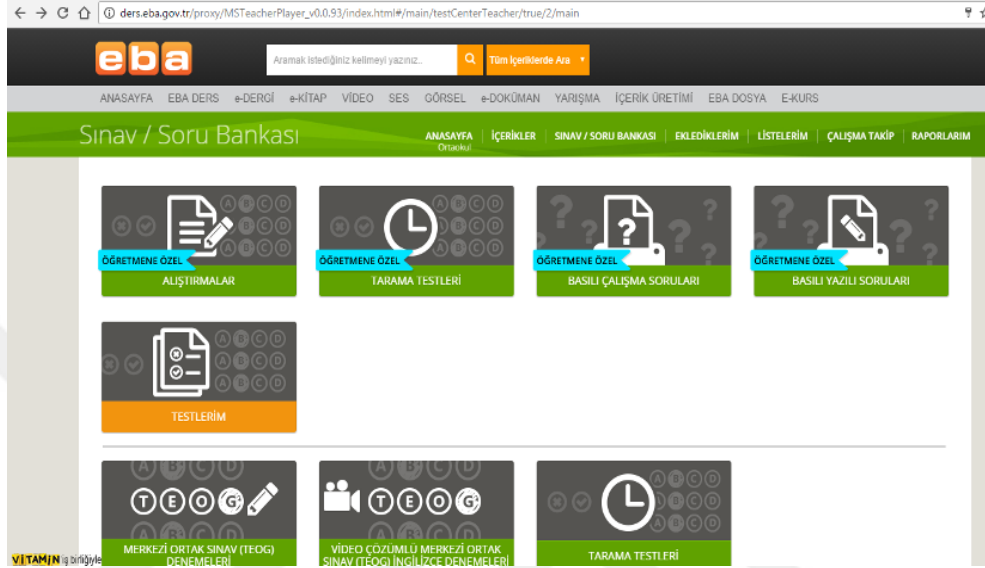
Sınavların bölümünde öğretmenler ürettikleri soruları da görebilmektedir. Yine, hazırlanan açık uçlu sorulara da buradan ulaşılabilir.

Yaprak Testlerim bölümünde ise öğretmenler seçtikleri sorulardan yeni testler oluşturabilmektedir. Bu bölümde oluşturulan sorular öğrencilere de gönderilebilmektedir. Böylece öğretmenlerin öğrencilerin gelişimini kolaylıkla görme fırsatı elde ettiği söylenebilir.

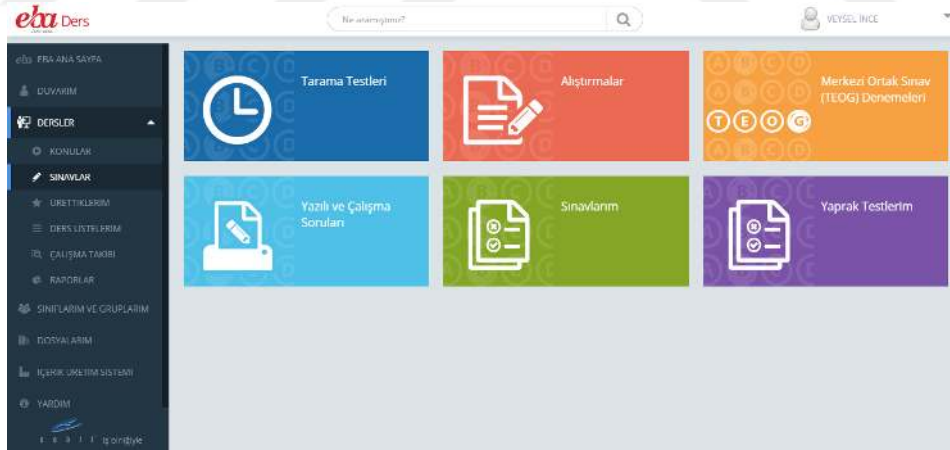
2005 TDÖP'te öğrenme alanları dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma, dil bilgisi şeklinde düzenlenmiştir. EBA Ders'te 6,7 ve 8. sınıf düzeylerinde bu öğrenme alanlarını içeren ünitelere yer verilmiştir; ancak EBA Ders'te yer alan ünitelerin sıralamasıyla 2005 TDÖP'te yer alan öğrenme alanlarının sıralaması biraz farklıdır.

EBA Ders'te 6,7 ve 8. sınıflar için ünite adları ve sıralamaları hemen hemen aynıdır. Yani, üniteler “Anlam Bilgisi, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri, Dil Bilgisi, Konuşma, Dinleme” şeklinde sıralanmıştır. Sadece 6. sınıfta “Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri” ünitesi “Ses Olayları, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri” şeklinde yer almaktadır.

EBA’da yer alan sorular eğitim - öğretim dönemlerinde yeniden incelenmekte ve gerekli güncellemeler sağlanmaktadır. Bu durum, EBA’nın güncel bir eğitim portalı olmasıyla ilgilidir. EBA’nın, hem yeni ders malzemelerinin eklendiği hem de içeriğindeki kaynakların belli aralıklarla yenilendiği veya çıkarıldığı güncel bir eğitim sitesi özelliği gösterdiği söylenebilir.

Şekil 3. 1 Aralık 2016 öncesi EBA’ya ait görünüm.

Şekil 4. 1 Aralık 2016 sonrası yeni EBA’ya ait görünüm.

Şekillerde EBA’nın ilk dönemlerine ait bir sayfa ile yenilendikten sonraki görünümü arasındaki fark görülmektedir. Buna göre EBA farklı bir tasarımla kullanıcılarının karşısına çıkmıştır.

EBA 1 Aralık 2016 tarihinde görünümünde ve içeriğinde önemli değişiklikler yapmıştır. Yeni EBA olarak sunulan bu değişikliklerde EBA’nın logosu da dâhil olmak

üzere şekil ve içerikte birtakım yenilemeler yapılmıştır. Bu durum, EBA'nın günceli yakalama konusundaki çabalarını göstermesi bakımından önemlidir.

4.1.1.1. EBA Ders'te 5. Sınıf Seviyesinde Yer Alan Sorular

2015 TDÖP'te 5. sınıf düzeyinde sözlü iletişim, okuma, yazma öğrenme alanları ve bunlara ait kazanımlar yer almaktadır. EBA Ders'te ise, 5. sınıf seviyesi için sözlü iletişim, okuduğunu anlama, yazma, dil bilgisi üniteleri bulunmaktadır.

2015 TDÖP'te yer alan öğrenme alanlarının sıralaması EBA Ders'teki ünite başlıklarının sıralamasıyla küçük farklılıklar dışında hemen hemen aynıdır. Sadece 2015 TDÖP'te dil bilgisi bağımsız bir öğrenme alanı olarak yer almazken, EBA Ders'te dil bilgisi ayrı bir ünite olarak bulunmaktadır.

EBA Ders'te 5. sınıf seviyesinde tarama testleri sekmesinde 430 çoktan seçmeli soru yer almaktadır. Bu soruların tamamı AKT şeklinde yayınlanmıştır. EBA Ders'te 5. sınıf seviyesinde herhangi bir KT'ye yer verilmemiştir.

EBA Ders'te 5. sınıflar için açık uçlu soruların yer aldığı çalışma soruları da bulunmaktadır. Öğrencilerden metin öncesine ve sonrasına ait kurguların çözümlenmesi, yazım ve noktalama kurallarına uyması, tekrara düşmeden yazması gibi durumların beklendiği bu sorular da toplam dört tanedir.

4.1.1.1.1. Sözlü İletişim Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP'le Karşılaştırılması

2015 TDÖP'te sözlü iletişimle ilgili 12 kazanım yer almaktadır. Bu kazanımlara daha çok sınıf ortamında ve alıştırma ile erişilebilir. EBA Ders'te ise sözlü iletişimde yer alan uygulamaların sınıf içinde öğrencilerin katılımını artırmaya dönük olduğu söylenebilir.

EBA Ders'te dinleme/izleme, konuşma alt başlıklarına yer verilen sözlü iletişim ünitesinde daha çok metinler üzerinden uygulamalara yer verilmiştir. Bu alıştırma ile sınıf içerisinde kullanılması öğrencilerin 2015 TDÖP'te yer alan sözlü iletişim kazanımlarına erişmelerini kolaylaştırabilir.

Dinleme/izlemede yer alan çoktan seçmeli sorular ise sözlü iletişim kazanımlarına ulaşmayı kolaylaştıracak ön bilgiyi sağlayabilir. Yani, bu sorular öğrencilerde dinleme/izleme becerisi düzeyini artırmak için bir hazırbulunuşluk düzeyi sağlayabilir. Konuşma alt başlığında ise herhangi bir AKT'ye yer verilmemiştir, burada sadece bir uygulamaya yer verilmiştir.

Tablo 2. 5. Sınıf dinleme/izleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Dinleme/İzleme Kuralları ve Uygun Dinleme/İzleme	1	5	5
Dinlediğini/İzlediğini Anlama ve Çözümleme	6	-	-
Toplam	7	5	5

Tablo 3. 5. Sınıf konuşma başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Telaffuz Kusurları	1	-	-
Toplam	1	-	-

Dinleme/izleme ve konuşma başlıklarına ait tablolar incelendiğinde 2015 TDÖP'te sözlü iletişim adıyla tek başlık altında toplanan dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları EBA'da ayrı ayrı ele alınmıştır. Bu iki başlıkta yer verilen uygulama sayıları aynı değildir. Dinleme/izleme öğrenme alanında 7 uygulamaya, konuşma öğrenme alanında ise sadece 1 uygulamaya yer verilmiştir. Bunun da 2015 TDÖP'teki kazanımlara göre yetersiz olduğu söylenebilir, çünkü 2015 TDÖP'te sözlü iletişim başlığında 12 kazanım bulunmaktadır. Bu kazanımlarla ilgili uygulama ve etkinliklerin fazlalığı ders içi faaliyetlerde dersin yönlendirilmesini kolaylaştırabilir. Burada ayrıca toplam 10 çoktan seçmeli soruya yer verilmiştir. Bu sorular dinleme/izleme kuralları konusuyla ilgilidir. Kurallarla ilgili çoktan seçmeli soruların yer alması öğrencileri konuya güdüleyebilir; öğrencilerin derse, faaliyete katılımını artırabilir. Kısacası, bu üniteye daha fazla sayıda uygulama ve alıştırmaların olması öğrencilerin bu konulardan hareketle düşüncelerini derli toplu hâle getirmelerini ve düzgün bir şekilde ifade

etmelerini sağlayabilir. Ayrıca öğrencilerin çıkarımlarda bulunması ve bunları anlatabilmesi de uygulamalarla gerçekleştirilebilir.

4.1.1.1.2. Okuduğunu Anlama Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

2015 TDÖP’te okuma öğrenme alanı anlama, akıcı okuma, söz varlığı şeklinde üç gruba ayrılmıştır. Anlamada 13, akıcı okumada 4, söz varlığında ise 6 kazanım yer almaktadır. Dil bilgisi ünitesine ait kazanımlar okuma ve yazma öğrenme alanlarında yer almaktadır. EBA Ders’te okuduğunu anlama ünitesinde yer verilen sorular sadece okuma öğrenme alanıyla ilgili kazanımlarla sınırlı değildir. Burada yer verilen bazı uygulamalar ve soruların yazma öğrenme alanındaki kazanımlarla da ilgili olduğu söylenebilir. Kısacası bir öğrenme alanı diğer öğrenme alanları ile düşünülmelidir. Buradaki ayrımın daha çok öğretimle ilgili olduğu söylenebilir.

EBA Ders’te 5. sınıf seviyesinde okuduğunu anlama ünitesi “Kelimedeki Anlam İlişkileri, Cümle Düzeyinde Okuduğunu Anlama, Paragraf Düzeyinde Okuduğunu Anlama, Metin Düzeyinde Okuduğunu Anlama, Okuma Yöntemleri (Stratejileri)” konu başlıklarına sahiptir. Bu bölümde sıralama sözcükten metne doğru gitmektedir. Burada öğrencilerin okuma, anlama becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar bulunmaktadır.

EBA Ders’te 5. sınıf düzeyinde en çok uygulama ve soru okuduğunu anlama ünitesinde yer almaktadır. Bu ünite özellikle sözlü iletişim konularına göre daha geniş ve ayrıntılı düzenlenmiştir.

5. sınıflar için hazırlanan okuduğunu anlama ünitesinin konuları 6,7 ve 8. sınıf düzeylerinde anlam bilgisi başlığında yer almaktadır. Yine, EBA Ders’te 5. sınıf dışındaki ortaokul sınıfları için ilk ünite anlam bilgisi iken, 5. sınıflarda “Okuduğunu Anlama” ikinci ünite olarak yer almaktadır.

5. sınıf seviyesinde okuduğunu anlama ünitesinde beş konu başlığı yer alırken 6,7 ve 8. sınıflar da ise dört konu başlığı yer almaktadır.

EBA Ders’te okuduğunu anlama ünitesinde toplam 200 çoktan seçmeli soru bulunmaktadır. Bunların tamamı AKT olarak düzenlenmiştir. Bu AKT’lerden 100’ü öğretmene özel etiketle yer almaktadır. Ayrıca burada 34 uygulamaya da yer

verilmiştir. Genel olarak EBA Ders'te uygulamaların yer alması, öğrencilere alıştırmaya yapma fırsatı verdiği söylenebilir.

2015 TDÖP'te okuma öğrenme alanında yer alan anlama yönelik kazanımların hemen hepsiyle ilgili uygulama ve soru yer aldığı söylenebilir. Bununla birlikte ölçülmesi çoktan seçmeli sorularla veya uygulamalarla pek de mümkün olmayan kazanımlar da yer almaktadır. Bunlar daha çok bilişim teknolojisinin kullanımı ile ilgilidir. “Çoklu medya kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.” ve “Bir bilgiye veya içeriğe erişmek için basılı ve dijital içeriklerde içindekiler ve sözlük bölümünü kullanmayı bilir” (MEB, 2015, s.27). Bu kazanımların doğrudan ölçülmesi mümkün değildir, ancak uygulama ve sorularda dolaylı olarak ölçülebilir. Ayrıca öğrenci EBA genel ağ sitesi veya diğer internet sayfalarında bu kazanımlara dönük faaliyetlerde bulunabilir.

Akıcı okuma bölümünde yer alan kazanımlar da daha çok dolaylı olarak ölçülebilir. Bu bölümde yer alan sesli, sessiz okuma, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuma gibi nitelikleri burada yer alan sorularla doğrudan ölçmek kolay değildir. Bu tür nitelikler daha çok sınıf içindeki uygulamalarla değerlendirilebilir ve bu konudaki eksiklikler giderilebilir.

Tablo 4. 5. Sınıf Kelimede Anlam İlişkileri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Gerçek, Yan, Mecaz ve Terim Anlam	4	10	10
Eş Sesli (Sesteş), Eş ve Zıt Anlam	3	10	10
Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam	2	10	10
Toplam	9	30	30

Tablo 5. 5. Sınıf Cümle Düzeyinde Okuduğunu Anlama başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Yönlendirici İfadeler	1	10	10
Cümle Anlamını Belirleme	1	10	10
Toplam	2	20	20

5. sınıf kelime ve cümle tabloları incelendiğinde tüm konulardan soruların yer aldığı görülmektedir. Hem kelimeyle ilgili sorularda hem de cümle sorularında her konudan onar soru yer almaktadır.

Tablo 6. 5. Sınıf Paragraf Düzeyinde Okuduğunu Anlama başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Soru Sayısı	Yer Alan	AKT'de Soru Sayısı	Yer Alan (Öğretmene Özel)
Konu ve Ana Düşünce	5	10		10	
Yardımcı Düşünce ve Başlık	1	10		10	
Toplam	6	20		20	

Tablo 7. 5. Sınıf Metin Düzeyinde Okuduğunu Anlama başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Soru Sayısı	Yer Alan	AKT'de Soru Sayısı	Yer Alan (Öğretmene Özel)
Metnin Ana Yapısı	4	10		10	
Metin Türleri	2	10		10	
Metin İnceleme ve Yorumlama	4	10		10	
Metinler Arası Karşılaştırma	1	-		-	
Toplam	11	30		30	

Tablo 8. 5. Sınıf Okuma Yöntemleri (Stratejileri) başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Soru Sayısı	Yer Alan	AKT'de Soru Sayısı	Yer Alan (Öğretmene Özel)
Görsel - Grafik ve Tablo Yorumlama	6	-		-	
Toplam	6	-		-	

Tablolara baktığımızda sözcükle başlayan cümle, paragraf ve metinle devam eden bir sıralama göze çarpmaktadır. Sözcük, cümle, paragraf ve metinlerde her konu başlığı onar soruyla yani aynı sayıda çoktan seçmeli soruyla yer almaktadır, ancak metinler arası karşılaştırmada herhangi bir çoktan seçmeli soruya yer verilmemiştir. Bir

diğer husus okuma yöntemleri konusuyla ilgilidir. Burada da test şeklinde soru bulunmamaktadır.

2015 TDÖP'te okuma öğrenme alanında yer alan dil bilgisi konularıyla ilgili sorular ise burada değil dil bilgisi ünitesi başlığında bulunmaktadır. Bu noktada 2015 TDÖP ile EBA Ders arasında bir uyumsuzluk olduğu söylenebilir. Kısacası, okuma öğrenme alanında yer alan dil bilgisi kazanımlarıyla ilgili sorular ve uygulamalar EBA Ders'te dil bilgisi başlığındadır.

4.1.1.1.3. Yazma Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP'le Karşılaştırılması

2015 TDÖP'te yazma öğrenme alanıyla ilgili 13 kazanım yer almaktadır. TDÖP'te yazma öğrenme alanıyla ilgili ilk kazanımlar öğrencilerin yazma becerisini doğrudan kullanmasıyla ilgilidir.

2015 TDÖP'te yer alan öğrenme alanları bağımsız olarak düşünülmemelidir. Yani, yazma alanındaki kazanımlar sözlü iletişim ve okuma becerisindeki kazanımlarla da ilgilidir.

2015 TDÖP'teki dil bilgisi konularının bir kısmı okuma öğrenme alanındaydı, diğer kısmı ise buradadır. Burada beklenen öğrencilerin doğru yazım kurallarıyla dil bilgisi konularını fark edebilmeleri ve içselleştirebilmeleridir.

5. sınıf için 2015 TDÖP'te öğrencilerden yazacaklarıyla ilgili taslak oluşturması, yazmaya hazırlık yapması, hikâye edici ve bilgilendirici metinler yazması ile yazdıklarını değerlendirmesi, yani yazdıklarıyla ilgili özeleştiri yapması da beklenmektedir.

EBA Ders'te yazma ünitesi yazım kuralları, noktalama işaretleri ve kendini yazılı olarak ifade etme olmak üzere üç başlıkta düzenlemiştir.

Temel yazım kuralları ile ilgili anlatımların, uygulamaların ve soruların yer aldığı ilk bölümde öğrencilere genel olarak doğru yazma ile ilgili kuralların kazandırılmaya çalışıldığı söylenebilir.

İkinci bölümde noktalama işaretleri ile ilgili uygulamalar ve sorular yer almaktadır.

Yazma başlığındaki üçüncü kısımda ise, öncelikle belli başlı yazma kuralları hakkında ayrıntılı bilgilerin yer aldığı görülmektedir, sonrasında bu kurallarla ilgili

uygulamalar yer almaktadır. Bu kısım öğrencilerden daha çok doğrudan yazma becerisi istediğinden herhangi bir çoktan seçmeli soru bulunmamaktadır. Bu bölümde yer alan diğer iki alt başlıkta ise, öğrencilerden hikâye edici ve bilgilendirici metinler (makale, deneme, biyografi, anı) yazması beklenmektedir.

EBA Ders'te yazma başlığında toplam 100 test sorusu yer almaktadır. Bunların tamamı okuma öğrenme alanında olduğu gibi AKT olarak düzenlenmiştir. Bu AKT'lerden 50'si öğretmene özel etiketiyle yer almaktadır. Ayrıca burada 15 uygulama bulunmaktadır.

Tablo 9. 5. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
"de, ki, mi" nin Yazımı	1	10	10
Büyük Harf Kullanımı	1	10	10
Kısaltmaların, Sayıların, İkillemelerin, Pekiştirmeli Kelimelerin Yazımı	2	10	10
Yazımı Karıştırılan Kelimeler	2	10	10
Toplam	6	40	40

Tablo 10. 5. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Noktalama İşaretlerinin	2	10	10
Toplam	2	10	10

Tablo 11. 5. Sınıf Kendini Yazılı Olarak İfade Etme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Yazma Kuralları	2	-	-
Hikâye Edici Metinler Yazma	3	-	-
Bilgilendirici Metinler Yazma	4	-	-
Toplam	9	-	-

Yazma öğrenme alanıyla ilgili tabloları incelediğimizde yazım ve noktalama kuralları ile ilgili verilen başlıklardaki soru sayıları eşit olarak dağıtılmıştır. Son bölümde ise sadece uygulamalara yer verilmiştir. Bu bölümde öğrencilerin ilk iki bölümde edindikleri yazma ve noktalama kurallarını doğru bir şekilde uygulamaları hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin duygularını, düşüncelerini metin türlerinin özelliklerini de dikkate alarak yazıyla aktarmaları beklenmektedir.

4.1.1.1.4. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

EBA Ders’te bağımsız bir alan olarak verilen dil bilgisi başlığı 2015 TDÖP’te okuma ve yazma öğrenme alanları içindeki kazanımlarda yer almaktadır. Okuma öğrenme alanında söz varlığı bölümünde dil bilgisi ünitesiyle ilgili 2 kazanım yer almaktadır. Okuma öğrenme alanında yer verilen bu son iki kazanım şunlardır (MEB, 2015, 27):

- 1- İsimlerin ve sıfatların cümledeki işlevlerini fark eder.
- 2- İsim ve sıfat tamlamalarını fark ederek bunların anlama olan katkılarını bilir.

Yazma öğrenme alanında ise dil bilgisi ünitesiyle ilgili 3 kazanım yer almaktadır (MEB, 2015, 28):

- 1- Çekim eklerini (hâl ekleri, iyelik ekleri, çoğul eki, ilgi hâli) ve yapım eklerini doğru kullanır.
- 2- İsim, isim tamlaması, sıfat ve sıfat tamlamalarını cümledeki işlevlerine uygun kullanır.
- 3- Yazdıklarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.

Görüldüğü gibi yazma alanındaki 3, okuma alanındaki 2 kazanımın EBA Ders’te dil bilgisi ünitesinde verilen başlıklarla uyumlu olduğu söylenebilir. Sadece EBA Ders’te dil bilgisi ünitesi ayrı bir başlık olarak yer almaktadır.

EBA Ders’te dil bilgisi ünitesinde toplam 120 çoktan seçmeli soru vardır. Bu 120 soru AKT olarak düzenlenmiştir. Bu AKT’lerden 60’ı öğretmene özel etiketiyle yer almaktadır. Ayrıca burada 11 uygulama da yer almaktadır.

Tablo 12. 5. Sınıf Dil Bilgisi başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Ses Olayları	1	10	10
İsimler ve İsim Çeşitleri	2	10	10
Sıfat Çeşitleri	2	10	10
İsim ve Sıfat Tamlamaları	2	10	10
Çekim Ekleri	3	10	10
Yapım Ekleri	1	10	10
Toplam	11	60	60

Dil bilgisi ünitesiyle ilgili tabloya bakıldığında konulara ait soru sayılarının eşit olduğunu görülmektedir. Burada yer alan ses olayları konusu diğer ortaokul sınıf düzeyinde yazma başlığındayken 5. sınıflarda dil bilgisi ünitesinde yer almaktadır.

2015 TDÖP’te okuma ve yazma öğrenme alanlarında yer verilen tüm dil bilgisi konularıyla ilgili EBA’da uygulama ve soru bulunmaktadır. Bu durum dil bilgisi ünitesiyle ilgili soru hazırlamanın diğer alanlardan daha kolay olmasıyla da açıklanabilir. Dil bilgisinde kurallara yönelik çoktan seçmeli sorular üretmek daha basittir. Örneğin çoktan seçmeli sorular açısından baktığımızda dil bilgisi öğrenme alanı 2015 TDÖP’te bağımsız olarak bulunmamasına ve okuma, yazma öğrenme alanlarına ait kazanımlar içerisinde az sayıda kazanıma sahip olmasına rağmen yazma ünitesinden daha fazla soruya sahiptir. Kısacası, dil bilgisi birtakım kurallardan meydana geldiği için bu kurallara yönelik çoktan seçmeli soru hazırlamanın diğer alanlara göre daha kolay olduğu söylenebilir.

4.1.1.1.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

5. sınıf düzeyi için toplam dört sorudan, iki sayfadan oluşan ve “Gerçek, Mecaz ve Terim Anlam” başlığını taşıyan bir çalışma kâğıdı yer almaktadır. Açık uçlu soruların yer aldığı bu çalışma sayfaları paragrafta konu, ana düşünce ve yardımcı

düşünce ile gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcüklerle ilgili bilgileri ölçmeye yöneliktir. Bu soruların daha çok 2015 TDÖP’te yer alan okuma ve yazma öğrenme alanları ile ilgili olduğu söylenebilir. Bu durumun öğrencilerin yazma becerilerini göstermesi bakımından önemli olduğu söylenebilir. Bu çalışma sorularıyla öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarında yaptıkları genel yanlışlar da tespit edilebilir. Çalışma sayfaları öğretmene özel başlığıyla da sunulmaktadır. Aslında 2015 TDÖP’te yer alan birçok kazanımla ilgili çalışma soruları oluşturulabilir. Dolayısıyla çalışma kâğıtlarının artırılmasının öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini göstermesi ve ölçmesi bakımından önemli olduğu söylenebilir. Diğer anlam bilgisi konuları, yazım kuralları, noktalama işaretleri, dilbilgisi konuları ile ilgili de açık uçlu soruların yer alması kazanımların kapsamını genişletmesi bakımından önemli olduğu söylenebilir. Üstelik burada kısa cevaplı açık uçlu sorulara da yer verilebilir. Kısacası, açık uçlu soruların yer verildiği çalışma sayfalarının 5. sınıf seviyesinde yetersiz olduğu söylenebilir.

4.1.1.2. EBA Ders’te 6. Sınıf Seviyesinde Yer Alan Sorular

6. sınıflar için EBA Ders “Anlam Bilgisi, Ses Olayları, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri, Dil Bilgisi, Konuşma, Dinleme” konu başlıklarından oluşmaktadır. 2005 TDÖP’te yer verilen öğrenme alanları ise dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma ve dil bilgisinden oluşmaktadır. Yani, EBA Ders’te yer alan ünite başlıkları 2005 TDÖP’teki öğrenme alanlarıyla uyumludur.

EBA Ders’te 6. sınıf seviyesinde tarama testleri sekmesinde 719 çoktan seçmeli soru yer almaktadır. Bu soruların 589’u AKT iken, 130’u KT şeklinde düzenlenmiştir. AKT’ler ünitelere ait konuların daha özelde hazırlanmış soruları iken, KT’ler ünitelere ait konuların daha genel başlıklarıyla oluşturulmuştur. 6. sınıflarda toplam 202 uygulama da bulunmaktadır.

4.1.1.2.1. Anlam Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

6. sınıf seviyesinde anlam bilgisi ünitesi “Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam, Cümlede Anlam, Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları, Şiir ve

Düz Yazı” olmak üzere dört başlıktan oluşmaktadır. Bu konu başlıkları 2005 TDÖP’te daha çok okuma öğrenme alanında yer almaktadır. Bu öğrenme alanında beş amaç ve bu amaçları gerçekleştirmek üzere belirlenmiş kazanımlar yer almaktadır. 2005 TDÖP’te yer alan söz konusu amaçlar şu şekilde sıralanmıştır (MEB, 2005, s.24-29):

1. Okuma kurallarını uygulama
2. Okuduğu metni anlama ve çözümleme
3. Okuduğu metni değerlendirme
- 4.Söz varlığını zenginleştirme
5. Okuma alışkanlığı kazanma

2005 TDÖP’te yer alan okuma amaç ve kazanımları öğrencinin bir metni basit bir şekilde okuyup algılamasından başlayarak metni anlaması ve çözümlemesi, değerlendirmesi, kelime hazinesini genişletmesi ve son olarak okumayı bir yaşam tarzı haline getirerek “okur” olmasını hedeflemektedir.

EBA Ders’te bu üniteye yer alan dört başlığın alt konularından sonra yirmişer soruluk birer KT’ye de yer verilmiştir.

EBA Ders’te anlam bilgisi ünitesinde toplam 370 çoktan seçmeli soru bulunmaktadır. Bunların 290’ı AKT olarak düzenlenmiştir. Bu AKT’lerden 85’i öğretmene özel etiketiyle hazırlanmıştır. Kalan 80 soru ise KT olarak yer almaktadır. Ayrıca burada 105 uygulama da yer almaktadır.

Tablo 13. 6. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Gerçek, Mecaz ve Yan Anlam	4	10	10
Terim, Soyut ve Somut Anlam	1	10	10
Eş Sesli, Eş Anlamlı ve Zıt (Karşıt) Anlamlı Kelimeler	5	10	5
Aynı Kavram Alanına Giren Kelimeler	1	10	10
Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam	12	10	10
Kelimeler Arasındaki Anlam İlişkisi	2	10	10
Deyimler	3	10	10
Toplam	28	70	65

Tablo 14. 6. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam	20
Toplam	20

Tablo 15. 6. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Cümle Anlamını Belirleme	3	10	-
Eş Anlamlı, Yakın Anlamlı ve Anlamca Çelişen Cümleler	-	10	-
Cümle Oluşturma ve Cümle Tamamlama	1	10	-
Öznel ve Nesnel Anlatımlı Cümleler	2	10	-
Neden Sonuç ve Amaç Sonuç İlişkili Cümleler	2	10	10
Örtülü Anlamlı Cümleler	2	5	-
Atasözü ve Özdeyişler	1	10	-
Toplam	11	65	10

Tablo 16. 6. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Cümlede Anlam	20
Toplam	20

Tablo 17. 6. sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Paragrafın Özellikleri ve Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce ve Başlık	11	10	-
Paragrafta Yapı Özellikleri (Metnin Planı)	4	10	-
Paragrafta (Metinde) Olay-Yer-Zaman-Kişiler ve Kronolojik Sıra	9	10	-
Paragrafı (Metni) Dil ve Anlatım Yönünden İnceleme	2	-	-
Paragraf (Metin) İnceleme	17	-	-
Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	5	10	-
Görsel, Grafik Okuma ve Yorumlama	2	-	-
Toplam	50	40	-

Tablo 18. 6. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	20
Toplam	20

Tablo 19. 6. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Şiir Bilgisi	8	10	-
Söz Sanatları	2	10	-
Düz Yazı (Metin) Türleri	6	10	10
Toplam	16	30	10

Tablo 20. 6. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Şiir ve Düz Yazı	20
Toplam	20

Tablolar değerlendirildiğinde kelime, cümle, paragraf sıralamasını şiir ve düz yazı konularının takip ettiği görülmektedir. Kelime ile ilgili sorularda eş sesli, eş anlamlı ve zıt (karşıt) anlamlı kelimeler konusundaki öğretmene özel beş çoktan seçmeli soru hariç diğerleri onar adet soruyla yer almaktadır. Cümle konularında ise neden sonuç ve amaç sonuç ilişkili cümleler konusunda öğretmene özel 10 soruya yer verilmiş, ancak diğer konularda öğretmene özel herhangi bir AKT yer almamaktadır. Paragraf konusunda ise öğretmene özel AKT hiç bulunmamakla birlikte burada bölümün en çok uygulamasına yer verilmiştir. Şiir ve düz yazı konularında ise söz sanatları da değerlendirilmektedir. Kısacası, sözcükten paragrafa giden bir sıralamayı takip eden anlam bilgisi ünitesinde soru dağılımlarının çok tutarlı olmadığı söylenebilir, ancak bu bölüm 6. sınıf seviyesinde en çok uygulama ve soruyu içermektedir.

4.1.1.2.2. Ses Bilgisi, Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP'le Karşılaştırılması

EBA Ders'te yazma ünitesi 6. sınıflar için “Ses Olayları, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri” şeklinde üç başlıkta oluşturulmuştur.

EBA Ders'te yazma ünitesinde toplam 109 soru yer almaktadır. Bu sorulardan 79'u AKT iken, noktalama işaretleri konusunda 10 soruluk öğretmene özel bir AKT yer almaktadır. Bu ünitenin tek KT'sini ise yazım kuralları başlığındaki 20 soruluk test oluşturmaktadır. Ayrıca yazma ünitesinde 21 uygulama yer almaktadır.

2005 TDÖP'te yazma öğrenme alanında yer alan kazanımlar EBA Ders'te üç başlıkta ele alınmıştır. 2005 TDÖP'te yazma başlığında altı amaç yer almaktadır. Bu altı amaç şu şekilde sıralanmıştır (MEB, 2005, s.30-36).

1. Yazma kurallarını uygulama
2. Planlı yazma
3. Farklı türlerde metinler yazma
4. Kendi yazdıklarını değerlendirme
5. Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma
6. Yazım ve noktalama kurallarını uygulama

2005 TDÖP'te yazma becerisinde 6 amaç, 42 kazanım bulunmaktadır. Bu 5 amaçtan birincisinde 11, ikincisinde 12, üçüncüsünde 4, dördüncüsünde 3, beşincisinde 10, altıncısında ise 2 kazanım yer almaktadır. Bu programda 6,7 ve 8. sınıflar için yazma öğrenme alanında yer alan tüm amaç ve kazanımlar ortaktır. Sadece altıncı amaçta yer alan kazanımlardaki yazım kuralları ve noktalama işaretleri sınıfların seviyelerine göre ayrı ayrı ele alınmıştır. 6. sınıf seviyesinde yer alan ses bilgisi konuları da altıncı amaç içerisinde yazım kurallarında yer almaktadır.

Tablo 21. 6. Sınıf Ses Olayları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Ses Olayları	4	10	-
Toplam	4	10	-

Tablo 22. 6. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Yazımı Karıştırılan Kelimeler	1	10	-
Sayıların Yazımı	1	10	-
Kesme İşareti ile Büyük Harflerin Kullanımı ve Birleşik Kelimelerin Yazımı	3	10	-
İkilemelerin Yazımı	-	10	-
Kısaltmaların Yazımı	2	9	-
Bağlaç Olan "Ki" ve "De" ile Soru Edatı "Mi"nin Yazımı	3	10	-
Yazma Kurallarını Uygulama ve Yazım Teknikleri	2	-	-
Toplam	12	59	-

Tablo 23. 6. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Yazım Kuralları	20
Toplam	20

Tablo 24. 6. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Noktalama İşaretleri	5	10	10
Toplam	5	10	10

Ses bilgisi, yazım kuralları ve noktalama işaretleri başlığındaki tabloları değerlendirdiğimizde 5. sınıf düzeyinde dil bilgisi konularında yer alan ses bilgisi ile ilgili kuralların burada yazım ve noktalamayla birlikte ele alındığı görülmektedir. Ses bilgisi ve yazım kurallarında öğretmene özel herhangi bir soru yer almamıştır. Sorular yazım kurallarındaki bir konu hariç onar soruyla temsil edilmektedir. Bu durum noktalama işaretlerinde de söz konusudur, ancak noktalama işaretlerinde öğretmene özel AKT bulunmaktadır. 5. sınıflarda olduğu gibi burada da metin yazma çalışmalarının bulunmadığı görülmektedir.

4.1.1.2.3. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

2005 TDÖP’te dil bilgisi öğrenme alanında iki amaç ve bunlara ait kazanımlar yer almaktadır (MEB, 2005, s.41-42).

1. Kelimenin yapı özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
2. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

EBA Ders’te 6. sınıflar için dil bilgisi bölümü “Kelimenin Yapı Özellikleri ve Kelime Türleri” olmak üzere iki başlıkta ele alınmıştır. Yani, 2005 TDÖP’te yer alan amaçlara uygun olarak başlıklar oluşturulmuştur. Dil bilgisi öğrenme alanının gerek çoktan seçmeli sorularla gerekse de açık uçlu sorularla ölçülmesinin daha kolay olduğu söylenebilir. Bu bölümde toplam 240 soru yer almaktadır. Ayrıca 37 de uygulama bulunmaktadır. Çoktan seçmeli soruların 120’sini AKT oluştururken 90’ı öğretmene özel AKT isimlendirmesiyle yer almaktadır. Dil bilgisi başlığında yer alan KT ise 30 sorudan oluşmaktadır. Bölümlerin sonunda yer alan KT’ler daha çok konularla ilgili genel sorulardan oluşur, ancak 6. sınıf seviyesinde biri genel bir KT olarak kelimelerin yapısına aitken diğeri kelime türlerinin tamamı için değil sadece isimler için hazırlanmıştır.

Tablo 25. 6. Sınıf Kelimenin Yapı Özellikleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Kök ve Ek	3	10	10
Kök Çeşitleri	1	10	10
Yapım ve Çekim Ekleri	5	10	10
Yapısına Göre Kelimeler	2	10	10
Toplam	11	40	40

Tablo 26. 6. Sınıf Kelime Türleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
İsim	2	10	10
İsim Tamlamaları	3	10	10
Zamir	11	10	10
Sıfat	3	10	10
Sıfat Tamlamaları	2	10	10
Edat	2	10	-
Bağlaç	1	10	-
Ünlem	2	10	-
Toplam	26	80	50

Tablo 27. 6. Sınıf Dil bilgisi başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
İsim	10
Kelimenin Yapı Özellikleri	20
Toplam	30

Tablolar ele alındığında kelimenin yapı özelliklerinde her konu başlığında onar soruya yer verilmiştir. Kelime türlerinde de aynı durum söz konusuysen burada yer alan öğretmene özel AKT'lerde edat, bağlaç ve ünlem konularında herhangi bir soruya yer verilmemiştir. Ayrıca dil bilgisi konularında aşamalı bir durum karşımıza çıkmaktadır. Köklerle başlayıp kelime çeşitleriyle devam eden konuların sonraki sınıf düzeylerinde aynı duruma uygun bir şekilde devam ettiği söylenebilir.

4.1.1.2.4. Konuşma, Dinleme Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP'le Karşılaştırılması

2005 TDÖP'te dinleme/izleme ve konuşma becerilerine ait öğrenme alanlarını içeren kazanım tablosuna ilk sırada yer verilmiştir. EBA Ders'te ise ünite olarak son sırada yer almaktadır. 2005 TDÖP'te dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları 6,7, ve 8. sınıflar için ortak olarak düzenlenmiştir. Yani, sınıf seviyeleri ayrı olarak ele

alınmamıştır. Dinleme/izleme öğrenme alanında yer verilen amaçlar şunlardır (MEB, 2005, s.13-18):

1. Dinleme/izleme kurallarını uygulama
2. Dinleneni/izleneni anlama ve çözümleme
3. Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme
4. Söz varlığını zenginleştirme
5. Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma

Konuşma öğrenme alanında da beş amaç yer almaktadır (MEB, 2005, s.19-23):

1. Konuşma kurallarını uygulama
2. Sesini ve beden dilini etkili kullanma
3. Hazırlıklı konuşmalar yapma
4. Kendi konuşmasını değerlendirme
5. Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma

2005 TDÖP’te dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları 2015 TDÖP’te sözlü iletişim başlığında ele alınmıştır. 5. sınıf düzeyinde EBA Ders’te sözlü iletişim başlığı altında verilmesinin nedeni bu durum olabilir.

EBA Ders’te 6. sınıf düzeyinde dinleme ve konuşma başlıkları için herhangi bir çoktan seçmeli soruya yer verilmemiştir. Bu bölümde toplam 39 uygulama yer almıştır. Bu uygulamaların sınıf içi etkinlikleri destekledikleri ve kolaylaştırdıkları söylenebilir.

Tablo 28. 6. Sınıf Dinleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Dinleme Kuralları	-	-	-
Dinleneni Anlama ve Çözümleme	34	-	-
Toplam	34	-	-

Tablo 29. 6. Sınıf Konuşma başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Ses ve Beden Dili	1	-	-
Konuşma ve Konuşma Kuralları	3	-	-
Telaffuz Kusurları	1	-	-
Toplam	5	-	-

Tablolarda dinleme/izleme ve konuşma alanında 5. sınıflardan çok farklı bir durum olmadığı görülür. Burada çoktan seçmeli herhangi bir soru yoktur; oysaki genel dinleme kurallarının kazandırılmasında, dinleme ve konuşmaya motive etme amacıyla az sayıda da olsa çoktan seçmeli soruya yer verilebilirdi.

4.1.1.2.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

6. sınıf düzeyi için biri “Anlam Bilgisi” diğeri “Ses Bilgisi, Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri” başlığını taşıyan ve beşer sorudan oluşan iki etkinlik bulunmaktadır. Öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade etmeleri açısından önemli olan yazılı sorularının daha çok 2005 TDÖP’te yer alan okuma ve yazma öğrenme alanlarını ölçtüğü söylenebilir. 2005 TDÖP’te yer alan 6. sınıf seviyesinde bulunan birçok kazanımla ilgili açık uçlu çalışma sayfaları hazırlanabilir. Dolayısıyla sadece 10 sorunun yer aldığı yazılı sorularının yetersiz olduğu söylenebilir.

4.1.1.3. EBA Ders’te 7. Sınıf seviyesinde Yer Alan Sorular

7. sınıflar için EBA Ders’te “Anlam Bilgisi, Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri, Dil Bilgisi, Konuşma, Dinleme” başlıkları bulunmaktadır. 7. sınıflardaki bu sıralama 6. sınıflarda yer alan “Ses Olayları” başlığı dışında aynıdır. Dolayısıyla, 2005 TDÖP’te yer alan öğrenme alanlarının EBA Ders’te yer alan başlıklarla 7. sınıf seviyesinde de uyumlu olduğu söylenebilir.

EBA Ders’te 7. sınıf düzeyinde 679 çoktan seçmeli soru yer almaktadır. Bu soruların 589’u AKT’den, 90’ı ise KT’den oluşmaktadır. 6. sınıflarla karşılaştırıldığında aynı sayıda AKT sorusu yer almasına rağmen KT soru sayısında 7. sınıflarda daha az KT sorusu yer aldığı görülmektedir.

4.1.1.3.1. Anlam Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

7. sınıfta EBA Ders’te Anlam bilgisi başlığı “Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam, Cümlede Anlam, Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları, Şiir ve Düz Yazı” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu bölümde 374 çoktan seçmeli soruya yer verilmiştir. Bu soruların 344'ü AKT iken, 30'u KT olarak yer almaktadır. Burada yer alan AKT'lerden 95'i öğretmene özel etiketiyle sunulmaktadır.

2005 TDÖP'te yer alan kelime, cümle, paragraf sıralamasıyla EBA Ders'te yer alan anlam bilgisine ait amaç ve kazanımlar uyumludur. Dildeki anlamlı küçük birimlerden metinlere uzanan sıralamada 145 uygulamaya yer verilmiştir. Böylece öğrencilerin öğrendiklerini yapılandırmaya çalışıldığı söylenebilir.

2005 TDÖP'te yazma öğrenme alanının altıncı amacı ve bu amaca ait kazanımların içeriği ile dil bilgisi öğrenme alanına ait amaç ve kazanımlar dışında diğer öğrenme alanlarına ait amaç ve kazanımlar 6,7,ve 8. sınıflar için ortak düzenlenmiştir. Yani, dinleme/izleme, konuşma ve yazma öğrenme alanlarının büyük kısmı üç sınıf düzeyi için aynıdır. Dolayısıyla 6. sınıflarda anlam bilgisi için söylenenler 7. sınıflar için de geçerlidir.

EBA Ders'te anlam bilgisi başlığında yer alan sorular daha çok okuma öğrenme alanının içeriğinde bulunmaktadır. 2005 TDÖP'te okuma öğrenme alanında beş amaç ve bu amaçları gerçekleştirecek kazanımlar bulunmaktadır. EBA Ders'te 7. sınıf düzeyinde yer alan özellikle çoktan seçmeli sorular daha çok ikinci, üçüncü ve dördüncü amaçlarda bulunan kazanımlarla ilgilidir. Söz konusu kazanımlar öğrencilerin okuduklarını anlamasını, çözümlemesini, değerlendirmesini ve söz varlıklarını zenginleştirmesini kapsamaktadır. 2005 TDÖP'te okuma öğrenme alanında yer alan diğer amaçları öğrenciler daha çok ders içi ve ders dışı etkinliklerle gerçekleştirilebilir.

Tablo 30. 7. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Gerçek, Mecaz ve Yan Anlam	2	9	10
Terim, Soyut ve Somut Anlam	1	10	10
Eş Anlamlı ve Yakın Anlamlı Kelimeler	7	10	10
Eş Sesli ve Zıt Anlamlı Kelimeler	5	10	10
Aynı Kavram Alanına Giren Kelimeler	2	5	5
Kelime Anlamını Belirleme	17	10	10
Deyimler	3	10	10
Toplam	37	64	65

Tablo 31. 7. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam	10
Toplam	10

Tablo 32. 7. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Cümle Anlamını Belirleme	3	10	-
Eş Anlamlı, Yakın Anlamlı ve Anlamca Çelişen Cümleler	-	10	-
Cümle Oluşturma, Cümle Tamamlama ve Kalıplaşmış Cümleler	2	10	-
Öznel ve Nesnel Anlatımlı Cümleler	4	10	10
Neden Sonuç ve Amaç Sonuç İlişkili Cümleler	4	10	10
Örtülü Anlamlı Cümleler	3	5	-
Atasözü ve Özdeyişler	1	10	-
Toplam	17	65	20

Tablo 33. 7. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce ve Başlık	22	10	10
Paragrafta Yapı Özellikleri-Metnin Planı	3	10	-
Paragrafı (Metni) Dil ve Anlatım Yönünden İnceleme	4	10	-
Paragrafta (Metinde) Karşılaştırma	1	10	-
Paragrafa (Metne) İlişkin Soru ve Cevap Oluşturma	7	10	-
Paragrafı (Metni) Oluşturan Unsurlar Arasındaki Bağlantılar	3	10	-
Paragrafta Olay-Yer-Zaman-Kişiler ve Kronolojik Sıra	7	10	-
Paragraf (Metin) İnceleme	17	10	-
Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	5	10	-
Görsel, Grafik Okuma ve Yorumlama	5	-	-
Toplam	74	90	10

Tablo 34. 7. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Şiir Bilgisi	5	10	-
Söz Sanatları	4	10	-
Düz Yazı (Metin) Türleri	8	10	-
Toplam	17	30	-

Tablo 35. 7. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT’de Yer Alan Soru Sayısı
Şiir ve Düz Yazı	20
Toplam	20

Buradaki tablolar yorumlandığında KT’deki soru sayısı göze çarpmaktadır. Genellikle KT’lerde yer verilen 20 soru burada kelime konusunda 10 soru olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte paragraf konularında yer verilen 74 uygulama anlam bilgisinin en fazla alıştırma sayısıdır. Şiir ve düz yazı bölümünde ise, öğretmene özel yayımlanan soru bulunmamaktadır. Ayrıca konuların başlığı hemen hemen 6. sınıflarla aynıdır. 2005 TDÖP’te sınıf düzeylerinde ortak düzenlenen kazanımlar EBA Ders’te de ünitelerde kendisini göstermektedir.

4.1.1.3.2. Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

EBA Ders’te 7. sınıfta yer alan yazım kuralları ve noktalama işaretleri ile ilgili uygulama ve sorular bu üniteye yer almaktadır.

Bu üniteye yazım kuralları bölümünde öğretmene özel sunumlu herhangi bir soruya yer verilmemiştir.

Yazım kuralları ile ilgili toplam 70 soruya yer verilmiştir. 70 sorunun 50’si AKT olarak, 20’si ise KT olarak yayımlanmıştır. Yazım kurallarında öğretmene özel herhangi bir soru yoktur. Noktalama işaretlerinde ise alt başlıklar olmadan 30 soruya yer

verilmiştir. Burada ayrıca 17'si yazım kurallarıyla 8'i de noktalama işaretleriyle ilgili 25 uygulamaya yer verilmiştir.

2005 TDÖP'te yazma öğrenme alanında yer alan amaç ve kazanımlar 6,7 ve 8. sınıflar için ortak düzenlenmiştir. Son amaç ve kazanımlarda yer alan yazım kuralları ve noktalama işaretleri sınıfların düzeylerine göre yer almıştır. 2005 TDÖP'te yazma öğrenme alanında öğrencilerden yazma kurallarını doğru uygulamalarını, planlı, farklı türlerde metinler yazmalarını ve yazdıklarını değerlendirerek kendisini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanmaları ve tüm bu yazma faaliyetlerini gerçekleştirirken de yazım ve noktalama kurallarına uymaları beklenmektedir.

EBA Ders'te bu üniteye yer alan uygulamalar daha çok yazma öğrenme alanının ilk sıralarındaki hedefleri kazandırmaya çalışırken, sınıf düzeylerine göre yer verilen yazım kuralları ve noktalama işaretleri ise çoktan seçmeli sorularla pekiştirilmeye çalışılmaktadır. Yani, EBA Ders'te yazım kuralları ve noktalama işaretleri başlığında sınıfların seviyesine göre yer alan sorular daha çok 6. yani son amaç ve kazanımlarda yer alan sınıf düzeylerindeki konulardan oluşmaktadır.

Tablo 36. 7. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Yazımı Karıştırılan Kelimeler	5	10	-
Sayıların Yazımı	1	10	-
Büyük Harflerin Kullanımı	1	10	-
Birleşik Kelimelerin Yazımı	2	10	-
İkilemeler ve Kısaltmaların Yazımı	2	-	-
Bağlaç Olan "Ki" ve "De" ile Soru Edatı "Mi"nin Yazımı	2	10	-
Yazma Kurallarını Uygulama ve Yazım Teknikleri	4	-	-
Toplam	17	50	-

Tablo 37. 7. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Yazım Kuralları	20
Toplam	20

Tablo 38. 7. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Noktalama İşaretleri	8	30	10
Toplam	8	30	10

Tablolarda da görülüyor ki 6. sınıflarda yer alan ses bilgisi konuları burada yer almamaktadır. Ayrıca 5. sınıflarda bulunan kendini yazılı olarak ifade etme başlığı da burada bulunmamaktadır. Bu ünite iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yazım kuralları ve bunlarla ilgili uygulama ve sorular yer almaktadır. İkinci bölüm ise noktalama işaretleri olarak düzenlenmiş ve yazım kurallarında olduğu gibi uygulama ve sorular bulunmaktadır.

4.1.1.3.3. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

2005 TDÖP’te dil bilgisi öğrenme alanında 7. sınıf düzeyinde beş amaç ve bunlara ait kazanımlar yer almaktadır Söz konusu amaçlar şu şekilde sıralanabilir (MEB, 2005, s.43-47):

1. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
2. Fiillerin yapı özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
3. Fiil kiplerinde zaman ve anlam kaymasıyla ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
4. Ek fiille ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
5. Zaman ve kip çekimlerindeki birleşik yapıların özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

EBA Ders’te bu üniteye toplam 195 soruya yer verilmiştir. Ayrıca 27 uygulama bulunmaktadır. 195 çoktan seçmeli sorunun 80’ini AKT oluştururken, 75’i öğretmene özel AKT olarak yer almaktadır. Bu üniteye yirmişer soruluk iki KT de yer almaktadır.

Tablo 39. 7. Sınıf dil bilgisi başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Zarflar	4	10	10
Fiillerin Anlam Özellikleri	2	10	5
Fiillerde Kip ve Kişi	5	10	10
Fiillerde Olumsuzluk ve Soru	2	10	10
Fiillerde Zaman ve Anlam Kayması	2	10	10
Fiilde Yapı	5	10	10
Ek-Fiil	3	10	10
Birleşik Zamanlı Fiiller	4	10	10
Toplam	27	80	75

Tablo 40. 7. Sınıf Dil bilgisi başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT’de Yer Alan Soru Sayısı
Fiiller (Eylemler)	20
Ek-Fiil	20
Toplam	40

Burada 2005 TDÖP’te yer alan dil bilgisi kazanımlarını ölçen sorulara ve uygulamalara yer verilmiştir. Fiillerin anlam özelliklerindeki öğretmene özel 5 soru dışında her konu başlığında onar soruya yer verilmiştir. Ayrıca fiil ve ek-fiillerle ilgili iki KT düzenlenmiştir.

4.1.1.3.4. Konuşma, Dinleme Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

2005 TDÖP’te sözlü anlatım becerilerine ait amaç ve kazanımlar dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları içinde yer almaktadır. 2005 TDÖP’te dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları ayrı ayrı düzenlenmiş; ancak 6,7 ve 8. sınıflar için birlikte ele alınmıştır. 2005 TDÖP’te ilk iki öğrenme alanını dinleme/izleme ve konuşma oluşturmaktadır. Çoktan seçmeli veya yazılı anlatımla ölçülmesi çok zor olan bu iki

öğrenme alanı daha çok ders içi ve ders dışı faaliyetlerle geliştirilebilir. EBA Ders’te de bu iki öğrenme alanı birlikte yer almış ve sadece ders içi faaliyetleri destekleyecek uygulamalara yer verilmiştir.

Tablo 41. 7. Sınıf Ses ve Beden Dili Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Ses ve Beden Dili	3	-	-
Konuşma ve Konuşma Kuralları	5	-	-
Telaffuz Kusurları	1	-	-
Toplam	9	-	-

Tablo 42. 7. Sınıf Dinleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Dinleme Kurallarını Uygulama	-	-	-
Dinleneni Anlama ve Çözümleme	28	-	-
Toplam	28	-	-

Tablolara bakıldığında bu iki başlıkta sadece toplamaları 37’yi bulan uygulamalar yer almaktadır. Burada daha çok dinleme/izleme beceresine yönelik alıştırma yer almaktadır. Daha çok dinleneni anlamaya, kavramaya, çözümlemeye, değerlendirmeye yönelik olan uygulamalar ders içinde kullanılabilir ve öğrencilerin yorum becerilerini geliştirebilir.

4.1.1.3.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

7. sınıflar için biri “Anlam Bilgisi” diğeri “Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri” başlığını taşıyan ve beşer sorudan oluşan yazılı soru sayfaları yer almaktadır. Buradaki açık uçlu soruların 6. sınıf düzeyinde olduğu gibi yetersiz olduğu söylenebilir.

Açık uçlu sorular özellikle öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini göstermesi bakımından kıymetlidir. Burada ayrıca öğrencilerden yazım ve noktalama kurallarını doğru uygulamaları beklenmektedir. Bu etkinlik sayfalarındaki sorularda soruların cevabı çoktan seçmelilerde olduğu gibi şıklarda yer almamaktadır. Dolayısıyla, öğrencinin duygu, düşünce ve hayal dünyasını göstermesi açısından da önemli olduğu söylenebilir. Üstelik bu sorular sayesinde öğrenciler kendilerini rahatça ifade etme imkânı bulabilir. Bu tür soruların ve etkinlik sayfalarının hemen her kazanımla ilgili hazırlanması gerekebilir. Kısacası, açık uçlu soruların sadece 10 soruyla ölçülmesi 2005 TDÖP'teki kazanımlarla kıyaslandığında çok az olduğu söylenebilir.

4.1.1.4. EBA Ders'te 8. Sınıf Seviyesinde Yer Alan Sorular

EBA Ders'te 8. sınıf düzeyinde “Anlam Bilgisi, Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri, Dil Bilgisi, Konuşma, Dinleme” üniteleri bulunmaktadır. Üniteler ve ünite sıralamaları 7. sınıflarla aynıdır. EBA Ders'te yer alan 8. Sınıf ünite başlıkları ile 2005 TDÖP'te yer alan kazanımların genel olarak uyumlu olduğu söylenebilir.

EBA Ders'te 8. sınıf düzeyinde 1132 çoktan seçmeli soru yer almaktadır. Bu soruların 650'si AKT'den, 482'ı ise KT'den oluşmaktadır. 5, 6 ve 7. sınıflarla karşılaştırıldığında en fazla soru 8. sınıf seviyesinde yer almaktadır. Bu durum, 8. sınıfların ortaokulun son kademesi olması ve liseye geçiş için bir basamak oluşturmasıyla açıklanabilir.

4.1.1.4.1. Anlam Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP'le Karşılaştırılması

8. sınıf düzeyinde anlam bilgisi başlığı “Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam, Cümlede Anlam, Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları, Şiir ve Düz Yazı” şeklinde dört ana başlıkla sunulmuştur. 6. ve 7. sınıflarla aynı başlıklara sahip olan anlam bilgisi ünitesi 2005 TDÖP'te daha çok okuma öğrenme alanıyla ilgili kazanımlara dönüktür. 2005 TDÖP'te okuma öğrenme alanında yer alan amaç ve kazanımlar öğrencilerin bir metni okuyup anlamlandırıp yorumlamasından hareket ederek okuma alışkanlığına sahip bireyler durumuna getirmeyi hedefler.

EBA Ders'te bu ünite 684 çoktan seçmeli soruya yer verilmiştir. Bu soruların 430'u AKT iken, 254'ü KT olarak yer almaktadır. Burada yer alan AKT'lerden 180'i öğretmene özel etiketiyle yer almaktadır.

EBA Ders'te anlam bilgisi ünitesinde 152 uygulamaya yer verilmiştir. Bu durumun öğrencilerin öğrendiklerini alıştırma yapmalarına fırsat vermesi açısından önemli olduğu söylenebilir.

2005 TDÖP'te okuma öğrenme alanındaki amaç ve kazanımlar sözcüklerle başlar ve cümle, paragraf sıralamasını takip eder. EBA Ders'te de bu sıralamaya uygun konu başlıkları yer almaktadır.

2005 TDÖP'te yazma ve dil bilgisi öğrenme alanında sınıf seviyelerine göre düzenlenen bazı amaç ve kazanımlar dışında geriye kalanlar 6, 7 ve 8. sınıflar için aynıdır. Dolayısıyla, 6. ve 7. sınıflarda anlam bilgisi için söylenenler 8. sınıflar için de geçerlidir.

Tablo 43. 8. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Gerçek, Mecaz ve Yan Anlam	4	10	10
Terim, Soyut ve Somut Anlam	1	10	10
Eş Anlamlı ve Yakın Anlamlı Kelimeler	4	10	10
Eş Sesli ve Zıt Anlamlı Kelimeler	8	10	10
Aynı Kavram Alanına Giren Kelimeler	3	5	5
Kelime Anlamını Belirleme	20	10	10
Deyimler	4	10	10
Toplam	44	65	65

Tablo 44. 8. Sınıf Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Sözcükte Anlam - 1 (Sözcüklerde Çok Anlamlılık)	12
Sözcükte Anlam - 2 (Sözcükler Arasındaki Anlam İlişkileri)	12
Sözcükte Anlam - 3 (Sözcük Gruplarında Anlam)	12
Kelime ve Kelime Gruplarında Anlam	20
Toplam	56

Tablo 45. 8. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Cümle Anlamını Belirleme	3	10	10
Eş Anlamlı, Yakın Anlamlı ve Anlamca Çelişen Cümleler	-	10	10
Cümle Oluşturma, Cümle Tamamlama ve Kalıplaşmış Cümleler	3	10	10
Öznel ve Nesnel Anlatımlı Cümleler	4	10	10
Neden Sonuç ve Amaç Sonuç İlişkili Cümleler	5	10	10
Örtülü Anlamli Cümleler	5	5	5
Atasözü ve Özdeyişler	1	10	10
Toplam	21	65	65

Tablo 46. 8. Sınıf Cümlede Anlam başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT’de Yer Alan Soru Sayısı
Cümlede Anlam – 1	12
Cümlede Anlam – 2	12
Cümlede Anlam – 3	11
Cümlede Anlam – 4	12
Cümlede Anlam	20
Deyimler ve Atasözleri	12
Toplam	79

Tablo 47. 8. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce ve Başlık	21	10	10
Paragrafta Yapı Özellikleri-Metin Planı	4	10	10
Paragrafı (Metni) Dil ve Anlatım Yönünden İnceleme	6	10	-
Paragrafa (Metne) İlişkin Soru ve Cevap Oluşturma	9	10	-
Paragrafı (Metni) Oluşturan Unsurlar Arasındaki Bağlantılar	2	10	-
Paragraf (Metin) İnceleme	8	10	-
Paragrafta (Metinde) Olay-Yer-Zaman-Kişiler ve Kronolojik Sıra	6	10	10
Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	8	10	-
Görsel, Grafik Okuma ve Yorumlama	5	10	-
Toplam	69	90	30

Tablo 48. 8. Sınıf Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT’de Yer Alan Soru Sayısı
Parçada Anlam - 1 (Parçada Ana Düşünceler)	8
Parçada Anlam - 2 (Parçada Yardımcı Düşünce, Dil ve Anlatım Özellikleri)	9
Parçada Anlam -3 (Parça İnceleme)	8
Parçada Anlam - 4 (Parçada Soru-Cevap)	8
Parçada Anlam (Parça Oluşturma)	10
Paragraf, Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	20
Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yöntemleri	12
Toplam	75

Tablo 49. 8. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Şiir Bilgisi	6	10	-
Söz Sanatları	5	10	10
Düz Yazı (Metin) Türleri	7	10	10
Toplam	18	30	20

Tablo 50. 8. Sınıf Şiir ve Düz Yazı başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT’de Yer Alan Soru Sayısı
Şiir ve Düz Yazı	20
Metin Türleri	12
Söz Sanatları	12
Toplam	44

Tabloları incelediğimizde diğer ortaokul düzeyleriyle hemen hemen aynı başlıkların burada da yer almasına rağmen yer verilen soru ve uygulama sayısı 8. sınıf seviyesinde oldukça fazladır. Anlam bilgisinin hepsinde KT yer almıştır. Soru sayısının fazla olmasında sınavlara hazırlanan öğrencilere destek olma amacı taşıdığı söylenebilir.

4.1.1.4.2. Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

EBA Ders’te yazma ünitesi 8. sınıf öğrencileri için “Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri” olarak iki başlıkta yer almaktadır. Yani, bu ünite temel yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin doğru kullanımını sağlamaya dönük oluşturulmuştur. Yazım kuralları bölümünde 8. sınıf düzeyinde yer alan yazım kuralları ile ilgili konulara yönelik uygulamalara ve sorulara yer verilmiştir. Noktalama işaretleri bölümünde ise öğrencilerin noktalama işaretlerini doğru kullanımı yine uygulamalar ve sorularla kavratılmaya çalışılmaktadır.

Bu üniteye toplam 106 soru yer almaktadır. Bu sorulardan 80'i AKT iken, 26'sı KT olarak bulunmaktadır. Öğretmene özel soru ise AKT olarak sadece noktalama işaretleri konusundadır. Üniteye ayrıca yazım kurallarında 21, noktalama işaretlerinde ise 12 uygulamaya yer verilmiştir.

2005 TDÖP'te yazma öğrenme alanında yer alan kazanımlar ve bu kazanımlara bağlı amaçlar öncelikle öğrencilerin yazma kurallarını uygulayarak planlı ve farklı türlerde kolaylıkla yazmasını sağlamaya dönüktür. Sonraki aşamada öğrencilerden yazdıklarını değerlendirmeleri, yani özeleştiriyi yapabilmeleri beklenmektedir. Son aşamada ise, öğrenciler bir ifade vasıtası olarak yazıyı alışkanlık haline getirecek ve nihayet doğru yazım ve noktalama kurallarını uygulayabileceklerdir. EBA Ders'te özellikle yazma ve noktalama kurallarını ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Öğrenciler yazma kuralları, yazı planı, metin türleri gibi kazanımlara ise daha çok uygulamalarla erişilebilir. Bununla birlikte bir bütün oluşturarak tüm bu kurallarla yazma becerisine yönelik uygulamalar daha çok sınıf içi öğretmen rehberliğiyle sağlanabilir.

2005 TDÖP'te yazma öğrenme alanında yer alan amaç ve kazanımlar diğer sınıflarda anlatıldığı gibi 6,7 ve 8. sınıflar için aynıdır. Sadece son amaç ve bu amaca bağlı kazanımlarda yer alan yazım kuralları ve noktalama işaretleri sınıf seviyelerine göre düzenlenmiştir. Dolayısıyla, EBA Ders'te 8. sınıf düzeyinde yer alan soruların daha çok bu son amaca bağlı olarak hazırlandığı söylenebilir.

Tablo 51. 8. Sınıf Yazım Kuralları başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Yazımı Karıştırılan Kelimeler	9	10	-
Sayıların Yazımı	1	10	-
Büyük Harflerin Kullanımı	1	10	-
Birleşik Kelimelerin Yazımı	2	10	-
İkilemeler ve Kısaltmaların Yazımı	2	10	-
Bağlaç Olan "Ki" ve "De" ile Soru Edatı "Mi'nin Yazımı	2	10	-
Yazma Kurallarını Uygulama ve Yazım Teknikleri	4	-	-
Toplam	21	60	-

Tablo 52. 8. Sınıf Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Noktalama İşaretleri	12	10	10
Toplam	12	10	10

Tablo 53. 8. Sınıf Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT’de Yer Alan Soru Sayısı
Yazım Kuralları	15
Noktalama İşaretleri	11
Toplam	26

Tablolar özellikle 7. sınıf seviyesini hatırlatmaktadır. Burada da ses bilgisi ile ilgili soru yer almamaktadır. Bu durumun 2005 TDÖP’le uyumlu olduğu söylenebilir. çünkü ses bilgisine ait kazanımlar sadece 6. sınıflarda bulunmaktadır. Ayrıca 2015 TDÖP’te 5. sınıflarda ses olayları konusu bulunmakta, ancak bu konu yazma konusunda değil dil bilgisi ünitesinde değerlendirilmiştir.

4.1.1.4.3. Dil Bilgisi Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

2005 TDÖP’te dil bilgisi öğrenme alanında 8. sınıf seviyesinde üç amaç ve bunlara ait kazanımlar bulunmaktadır (MEB, 2005, s.48-50):

1. Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
2. Cümleyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
3. Anlatım bozukluklarını belirleme ve düzeltme

Birinci amaç için gerekli olan isim-fiil ayrımı 7. sınıf dil bilgisi konularında bulunmaktadır. Yani, dil bilgisi öğretiminde aşamalılık ilkesinin takip edildiği söylenebilir. İsim-fiil ayrımını 7. sınıfta kazanan öğrenciler fiilimsileri kolaylıkla ayırt edebilir. İkinci amaçta ise; cümlelerin öğeleri, cümle türleri, fiil çatısı yer almaktadır. Üçüncü amaçta yer alan kazanımlar ise öğrencilerin anlatım bozukluklarını tespit

edebilmesi ve düzeltebilmesi ile ilgilidir. Tüm bu amaç ve kazanımlar uygulamalarla ve çoktan seçmeli testlerle kazandırılmaya çalışılmaktadır.

EBA Ders'te dil bilgisi ünitesinde 8. sınıf düzeyinde toplam 342 soru bulunmaktadır. 140 çoktan seçmeli AKT'nin 70'i öğretmene özel AKT olarak sunulmuştur. Ayrıca bu üniteye toplamı 202'yi bulan KT'ler yer almaktadır. Tüm bunlarla birlikte öğrencilerin dil bilgisi kurallarıyla ilgili alıştırmaya yapacakları 36 adet uygulama da yer almaktadır.

Tablo 54. 8. Sınıf Dil Bilgisi başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı	AKT'de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Fiilimsiler	11	10	10
Cümlelerin Öğeleri	7	10	10
Nesne-Yüklem İlişkisine Göre Çatılar	4	10	10
Özne-Yüklem İlişkisine Göre Çatılar	4	10	10
Yüklemine ve Anlamına Göre Cümleler	3	10	10
Yapılarına Göre Cümleler	2	10	10
Anlatım Bozuklukları	5	10	10
Toplam	36	70	70

Tablo 55. 8. Sınıf Dil Bilgisi başlığında yer alan konulara ait KT soru sayıları

Konu	KT'de Yer Alan Soru Sayısı
Fiilimsiler	20
Fiilimsiler – 2	12
Cümlelerin Öğeleri	20
Cümlelerin Öğeleri – 2	12
Fiilde Çatı Özellikleri	12
Çatıları Bakımından Fiiller (Eylemler)	20
Cümle Türleri	20
Cümle Türleri – 1	12
Cümle Türleri - 2 (Cümlelerin Yapı Özellikleri)	12
Anlatım Bozuklukları	20
Anlatım Bozukluğu	12
Dil Bilgisi (Ünite Testi)	30
Toplam	202

Tablolarda görüldüğü gibi KT’lerde yer alan soru sayısı AKT’lerde yer alan soru sayısının toplamından fazladır. AKT’lerde her konuyla ilgili onar soru bulunmaktadır.

Burada 2005 TDÖP’te 8. sınıf seviyesinde dil bilgisi öğrenme alanında yer alan kazanımlarla ilgili konu başlıkları oluşturulmuştur. Kısacası, burada yer alan soruların 2005 TDÖP’teki dil bilgisi öğrenme alanıyla uyumlu olduğu söylenebilir.

4.1.1.4.4. Konuşma, Dinleme Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

2005 TDÖP’te dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları 6, 7 ve 8. sınıflar için ortak düzenlenmiştir. Bu iki öğrenme alanı EBA Ders’te aynı üniteye yer almaktadır. 2005 TDÖP’te ilk sırada yer alan bu öğrenme alanları 6, 7 ve 8. sınıflar için EBA Ders’te son üniteye yer almaktadır. EBA Ders’te bu öğrenme alanları ile ilgili çoktan seçmeli soru bulunmamaktadır. Üniteye yer alan uygulamaların ise daha çok sınıf içi kullanıma uygun olduğu söylenebilir. 2005 TDÖP’te dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanlarında beşer amaç yer almaktadır. Öğrencilerden dinleme öğrenme alanında dinleme/izleme kurallarını uygulayabilmesi, dinlediklerini anlaması, çözümlemesi, değerlendirmesi, kelime dağarcığını zenginleştirmesi ve bir dinleme/izleme alışkanlığı kazanması hedeflenmektedir. Yine konuşma öğrenme alanında da benzer bir sıralamayla sözlü olarak kendisini ifade etme alışkanlığı kazanması amaçlanmıştır.

Tablo 56. 8. Sınıf konuşma başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Ses ve Beden Dili	3	-	-
Konuşma ve Konuşma Kuralları	5	-	-
Telaffuz Kusurları	1	-	-
Toplam	9	-	-

Tablo 57. 8. Sınıf Dinleme başlığında yer alan konulara ait uygulama ve AKT soru sayıları

Konu	Uygulama Sayısı	AKT’de Yer Alan Soru Sayısı	Yer Alan Soru Sayısı (Öğretmene Özel)
Dinleme Uygulama	-	-	-
Dinlenenin Anlama ve Çözümleme	20	-	-
Toplam	20	-	-

Tablolar incelendiğinde EBA Ders’te 8. sınıf düzeyi için herhangi bir çoktan seçmeli soruya yer verilmediği görülmektedir. Burada toplam 29 uygulama bulunmaktadır. Bunun 9’u konuşma, 20’si ise dinleme başlıklarına ait olarak düzenlenmiştir. Dinleme kuralları alt başlığı için ise uygulama bulunmamaktadır.

4.1.1.4.5. Yazılı ve Çalışma Soruları Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

8. sınıflar için de 7. sınıflarda olduğu gibi biri “Anlam Bilgisi” diğeri “Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri” başlığını taşıyan ve beşer sorudan oluşan iki çalışma vardır. 6 ve 7. sınıflardaki durum burada da geçerlidir. Yani, 2005 TDÖP’e göre yer verilen açık uçlu çalışma sayfalarının burada da yetersiz olduğu söylenebilir. Üstelik 8. sınıf düzeyinde uygulama ve çoktan seçmeli sorularda diğer ortaokul seviyelerine göre olan fazlalık açık uçlu soru sayısında bulunmamaktadır. Kısacası, uygulama ve çoktan seçmeli soru sayısında önemli bir miktarı barındıran 8. sınıf seviyesinde az sayıda açık uçlu etkinlik sayfasının yer aldığı söylenebilir.

4.1.1.4.6. Merkezi Ortak Sınav (TEOG) Denemeleri Başlığında Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

Bu bölümde 8. sınıflar için yirmişer sorudan oluşan üç deneme sınavı yer almaktadır. Buradaki sorular TEOG sınavı için hazırlanmıştır. TEOG’un kaldırılmasıyla

bu bölümdeki sorular öğrencilerin öğrendikleri konuları pekiştirmelerine katkı sağlayabilir.

4.1.2. E –KURS Modülünden Ulaşılabilen Sorular

E- Kurs modülüne ayrı bir pencereden T.C. kimlik numarası ve şifreyle giriş yapılmaktadır. Burada destekleme ve yetiştirme kurslarıyla ilgili bilgiler bulunmaktadır. Kurslara öğretmen ve öğrenci başvuruları da yine bu modülden yapılmaktadır. Bu kurslarda kullanılan kaynaklar ise ÖDSGM tarafından hazırlanmaktadır. Kısacası, bu modülde yer alan kaynaklara erişilmek istendiğinde ÖDSGM’ye ait internet sayfasına yönlendirme yapılmaktadır. Söz konusu internet sayfasında sınıf seviyelerine göre düzenlenen kazanım testleri ve değerlendirme sınavlarının yanı sıra yıllık plan, model ders dağılımı, haftalık ders dağılımı gibi materyaller de bulunmaktadır.

4.1.2.1. Kazanım Kavrama Testlerinde Yer Alan Sorular ve TDÖP’le Karşılaştırılması

Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÖDSGM) tarafından destekleme ve yetiştirme kurslarında kullanılmak üzere hazırlanan testlerdir.

Bu kaynaklara hem EBA’nın E –KURS modülünden yani <https://e-kurs.eba.gov.tr/> genel ağ sitesinden hem de ÖDSGM’ye ait <http://odsgm.meb.gov.tr/> adresinden “Kazanım Testleri” bölümünden erişilebilmektedir. Yani, kazanım kavrama testlerine (KKT) EBA üzerinden de erişilebilir.

Burada 5. sınıftan 12. sınıfa kadar her sınıf düzeyinde sorulara yer verilmektedir. Ayrıca mezun öğrenciler için “12+/Mezun” sekmesi bulunmaktadır. KKT, ortaokul seviyesindeki tüm sınıflar için bulunmaktadır. Bu testler PDF formatında yayınlanmaktadır. Bu formatta testler bilgisayara indirilebilir ve istenirse yazıcıdan çıktı alınarak bireysel olarak ya da ders içi faaliyetlerde kullanılabilir.

ÖDSHGM ya da EBA’nın genel ağ sitesinden ulaşılabilen testler Türkiye’nin farklı şehirlerinde çalışan öğretmenler tarafından hazırlanmıştır. Soruları üreten öğretmenlerden ayrı bir grup hazırlanan sorularla ilgili düzeltmeler yapmış son olarak testler akademisyenler tarafından gözden geçirilmiştir.

Kazanım Kavrama Testlerinin telif hakları tamamen ÖDSGM'ye aittir. Dolayısıyla yayımlanan her türlü materyaller kaynak belirtilmeden çoğaltılamaz, basılamaz ve ticari amaçla kullanılamaz. Tüm bu faaliyetler ÖDSGM'nin iznine tabidir.

ÖDSGM, KKT ile birlikte yıllık plan, model ders dağılım tablosu ve haftalık ders dağılım tablosu gibi materyaller de yayımlamaktadır. Bu durumun idareci, öğretmen, öğrenci ve veliler için bir kolaylık sağladığı söylenebilir.

ÖDSGM'nin test çalışmalarını arzu eden öğretmen ve öğrenciler soru sayılarını kendileri belirleyerek yeni testler oluşturabilirler.

MEB tarafından 2014-2015 eğitim - öğretim yılında açılan destekleme ve yetiştirme kurslarının materyal ihtiyacını karşılamak için EBA üzerinden KKT'ler yayımlanmaya başlanmıştır. İlk olarak ortaokul kademesinde sadece 8. sınıf düzeyinde sorulara yer verilmiştir. Takip eden yılda ortaokulun diğer sınıf seviyeleri için de KKT'ler yayımlanmıştır.

TEOG sınavına katkı yapmak amacıyla öncelikle sadece 8. sınıf düzeyinde yayımlanan KKT'lerin EBA'nın popüler alanlarından biri olduğu söylenebilir. Yayımlandığı ilk eğitim – öğretim döneminde 8. sınıflar için 24 test yayımlanmıştır. Bir sonraki dönemde ise aynı sınıf seviyesinde 32 test yayımlanmış ve konu başlıklarında bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Yoğun bir ilgiyle karşılanan KKT'lere ÖDSGM'nin internet sitesinden de ulaşılabilir. 5,6,7,8,9,10,11,12. sınıflar ve lise mezunları için hazırlanan kazanım kavrama testleri, ortaokul seviyesi için tüm sınıflara göre düzenlenmiştir. KKT'lerin 90 milyonu aşan indirilme sayısıyla önemli bir rekor elde ettiği söylenebilir.

Yine ÖDSGM tarafından destekleme ve yetiştirme kurslarındaki öğrencilerin kavrama düzeylerini ölçmek amacıyla değerlendirme sınavları hazırlanmıştır. 8. sınıflar için 2014 - 2015 eğitim - öğretim yılında 2, 2015 - 2016 eğitim - öğretim yılında ise 4 değerlendirme sınavı kazanımlar dikkate alınarak renkli bir tasarımla hazırlanmıştır.

EBA kazanım testleri bazı il milli eğitim müdürlüklerine de ilham vermiştir. Bazı il milli eğitim müdürlükleri sitelerinde kazanım testleriyle benzer formatlarda sorular yayımlamaktadırlar.

Genellikle her kazanım testinde 12 soruya yer verilmiştir. Ortaokullar için 2016-2017 eğitim-öğretim yılında yayımlanan KKT sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 58. Ortaokul sınıf düzeylerine ait kazanım testi sayıları

Sınıf Düzeyi	Kazanım Testi Sayısı
5	16
6	16
7	16
8	32

Tabloda görüldüğü gibi 5,6 ve 7. sınıflar için aynı sayıda kazanım testi yayımlanırken 8. sınıflar için diğer sınıf düzeylerinin iki katı kadar kazanım testi yayımlanmaktadır. Bu durum, 8. sınıfın liseye geçiş döneminde bulunmasıyla açıklanabilir.

4.1.2.1.1. 5. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP’le Karşılaştırılması

Ortaokulun ilk düzeyi 5. sınıftır. Burada toplam 16 KKT, 188 çoktan seçmeli soru yer almaktadır. Son test olan görsel okuma konusunda 8, diğer test sayfalarında ise on ikişer soru bulunmaktadır.

Tablo 59. 5. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları

Test Numarası	Konu Başlığı	İndirilme Sayısı	Soru Sayısı
TEST-1	Sözcükte Anlam-1	109811	12
TEST-2	Sözcükte Anlam-2	73759	12
TEST-3	Söz Gruplarında Anlam	65217	12
TEST-4	Cümlede Anlam-1	70261	12
TEST-5	İsimler – İsim Tamlamaları	69205	12
TEST-6	Parçada Anlam – 1	43155	12
TEST-7	Çekim Ekleri – Yapım Ekleri	45172	12
TEST-8	Cümlede Anlam-2	33022	12
TEST-9	Parçada Anlam – 2	33025	12
TEST-10	Parçada Anlam – 3	29599	12
TEST-11	Parçada Anlam – 4	22153	12
TEST-12	Sıfatlar	33155	12
TEST-13	Parçada Anlam – 5	22655	12
TEST-14	Ses Bilgisi – Yazım Kuralları	26826	12
TEST-15	Noktalama İşaretleri	11166	12
TEST-16	Görsel Okuma	9089	8

5. sınıflar için yer verilen KKT’lerden 5,7 ve 12. testler dil bilgisi; 14 ve 15. testler ise ses bilgisi, yazım ve noktalama kuralları ile ilgilidir. Geriye kalan 11 test anlam bilgisi sorularından oluşmaktadır. Kısacası, testler daha çok anlam bilgisi

sorularını kapsamaktadır. Yani, daha çok öğrencilerin okuduklarını anlama becerileri ölçülmektedir. Bu durumun 2015 TDÖP’le uyumlu olduğu söylenebilir. Buradaki KKT’lerin 2015 TDÖP’te yer alan okuma ve yazma öğrenme alanlarını ölçtüğü söylenebilir. 2015 TDÖP’te dil bilgisi konuları da okuma ve yazma öğrenme alanlarında bulunmaktadır. Dolayısıyla, testlerin sözlü iletişim başlığı dışındaki okuma ve yazmada yer alan kazanımlarla uyumlu olduğu söylenebilir.

Tablodaki indirilme sayılarını incelendiğinde ilginin daha çok ilk testlerde olduğu görülmektedir.

4.1.2.1.2 6. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP’le Karşılaştırılması

2005 TDÖP’te yer verilen okuma, yazma, dil bilgisi öğrenme alanlarındaki kazanımlarla ilgili KKT yer alırken dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanlarında soru bulunmamaktadır. Bu durum da 5. sınıflarda sözlü iletişim alanında soru yer almaması gibidir. Kısacası, 2005 TDÖP’te 6. sınıflar için yer verilen okuma, yazma, dil bilgisi öğrenme alanlarını ölçen sorulara yer verilmiştir.

Tablo 60. 6. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları

Test Numarası	Konu Başlığı	İndirilme Sayısı	Soru Sayısı
TEST-1	Biçim Bilgisi	96925	12
	Sözcükte Yapı		
TEST-2	Sözcükte Anlam-1	78569	12
TEST-3	Sözcükte Anlam-2	56908	12
TEST-4	Cümlede Anlam-1	65014	12
TEST-5	Parçada Anlam – 1	30248	12
TEST-6	İsimler –	44770	12
	İsim Tamlamaları		
TEST-7	Cümlede Anlam-2	27218	12
TEST-8	Söz	27563	12
	Gruplarında Anlam		
TEST-9	Zamirler	46169	12
TEST-10	Parçada Anlam – 2	30111	12
TEST-11	Sıfatlar –	30739	12
	Sıfat Tamlamaları		
TEST-12	Parçada Anlam – 3	20644	12
TEST-13	Edat - Bağlaç – Ünlem	23655	12
TEST-14	Yazım Kuralları	21720	12
TEST-15	Noktalama İşaretleri	10743	12
TEST-16	Metin Türleri	9935	12

2005 TDÖP'e göre değerlendirdiğimiz ilk sınıf düzeyi 6. sınıftır. Burada toplam 16 KKT, 192 soru yer almaktadır. Bu sayı hemen hemen 5. sınıflarla aynıdır. Tüm testlerde on ikişer soru yer almaktadır. 6. sınıflar için yer verilen KKT'lerden 1,6 9,11,13. testler dil bilgisi; 14 ve 15. testler yazım ve noktalama kuralları, 16. test ise metin türleriyle ilgilidir. 6. sınıf düzeyinde doğrudan anlam bilgisi ile ilgili yer verilen diğer testler ise 8 tanedir. Yani, 6. sınıflar için bulunan testlerin yarısı anlam bilgisi konularını oluştururken diğer yarısı diğer konulardan oluşmaktadır.

6. sınıf düzeyinde tablodaki indirilme sayıları incelendiğinde ilk testte 90 binin üzerinde olan indirilme, son testte yaklaşık 10 bine düşmüştür. Dolayısıyla, ilk testlerdeki ilgi burada da diğer testlere doğru düşüşle kendisini göstermiştir.

4.1.2.1.3. 7. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP'le Karşılaştırılması

7. sınıflarda 2005 TDÖP'te bulunan okuma, yazma, dil bilgisi öğrenme alanlarındaki kazanımlarla ilgili soru yer alırken dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanlarında herhangi bir soruya yer verilmemiştir. Burada daha çok üç öğrenme alanını ölçmeye yönelik sorular bulunmaktadır.

Tablo 61. 7. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları

Test Numarası	Konu Başlığı	İndirilme Sayısı	Soru Sayısı
TEST-1	Fiiller-1	109759	12
TEST-2	Fiiller-2	80210	12
TEST-3	Sözcükte Anlam-1	76913	12
TEST-4	Sözcükte Anlam- 2	58281	12
TEST-5	Zarflar	65368	12
TEST-6	Cümlede Anlam- 1	40352	12
TEST-7	Parçada Anlam- 1	43816	12
TEST-8	Parçada Anlam- 2	36930	12
TEST-9	Fiilde Yapı - Ek Fiil	60491	12
TEST-10	Söz Gruplarında Anlam	33621	12
TEST-11	Cümlede Anlam- 2	33497	12
TEST-12	Parçada Anlam – 3	33173	12
TEST-13	Parçada Anlam – 4	25309	12
TEST-14	Yazım Kuralları	25389	12
TEST-15	Noktalama İşaretleri	11696	12
TEST-16	Metin Türleri	11446	12

2005 TDÖP'e göre değerlendirdiğimiz 7. sınıf düzeyinde de 6. sınıflarda olduğu gibi 16 KKT, 192 soru bulunmaktadır. Her testte on iki soru yer almaktadır.

7. sınıflarda bulunan KKT'lerden 1,2 5 ve 9. testler dil bilgisi; 14 ve 15. testler 6. sınıflarda olduğu gibi yazım ve noktalama kuralları, 16. test ise yine 6. sınıf seviyesinde de bulunan metin türleriyle ilgilidir.

7. sınıflarda doğrudan anlam bilgisi ile ilgili 9 test vardır. Yani, testlerin yarısından fazlası anlam bilgisi üniteleri ile ilgiliyken kalan testler ise diğer konulardan oluşmaktadır.

Tablodaki indirilme sayıları dikkate alındığında ilk testte 100 binin üstündeki sayı son testte 11446'ya düşmüştür.

4.1.2.1.4. 8. Sınıf Türkçe Kazanım Testleri ve TDÖP'le Karşılaştırılması

8. sınıf ortaokulun son sınıf düzeyidir. TDÖP'teki kazanımların tamamlandığı evredir. Yani, bir sıra, aşamalılık içeren TDÖP'teki kazanımlar 8. sınıf ile tamamlanmaktadır. Dolayısıyla EBA Ders'te diğer sınıf düzeylerine göre daha fazla sorunun yer aldığı 8. sınıf düzeyi için kazanım testlerinde de aynı durum söz konusudur.

Tablo 62. 8. sınıflara ait kazanım testlerinde yer alan konu başlıkları, indirilme ve soru sayıları

Test Numarası	Konu Başlığı	İndirilme Sayısı	Soru Sayısı
TEST-1	Filimsiler-1	296429	12
TEST-2	Filimsiler-2	180939	12
TEST-3	Sözcükte Anlam-1	181195	12
TEST-4	Sözcükte Anlam-2	148706	12
TEST-5	Söz Gruplarında Anlam	142499	12
TEST-6	Deyimler ve Atasözleri	143295	12
TEST-7	Söz Sanatları	147881	12
TEST-8	Cümlede Anlam-1	143367	12
TEST-9	Cümlede Anlam-2	127350	12
TEST-10	Parçada Anlam-1	153420	12
TEST-11	Parçada Anlam-2	127898	10
TEST-12	Parçada Anlam-3	121979	9
TEST-13	Parçada Anlam-4	120395	12
TEST-14	Parçada Anlam-5	123545	12
TEST-15	Parçada Anlam- 6	120947	12
TEST-16	Cümlelerin Öğeleri- 1	168948	12
TEST-17	Yazım Kuralları 1	112329	12
TEST-18	Noktalama İşaretleri 1	116164	12
TEST-19	Metin Türleri	86375	12
TEST-20	Cümlelerin Öğeleri – 2	80775	12
TEST-21	Sözcükte Anlam-3	70550	12
TEST-22	Filide Çatı-1	111274	12
TEST-23	Filide Çatı-2	90986	12
TEST-24	Cümle Türleri – 1	104732	12
TEST-25	Cümle Türleri – 2	87642	12
TEST-26	Cümlede Anlam-3	64761	12
TEST-27	Cümlede Anlam-4	63272	12
TEST-28	Yazım Kuralları – 2	63688	12
TEST-29	Noktalama İşaretler – 2	62838	12
TEST-30	Parçada Anlam – 7	57911	11
TEST-31	Anlatım Bozuklukları 1	15952	12
TEST-32	Anlatım Bozuklukları 2	13253	12

Diğer sınıf düzeylerinin iki katı kadar kazanım testi 8. sınıf düzeyi için hazırlanmıştır. Örneğin; 5,6 ve 7. sınıflarda cümlede anlam için 2 test yer alırken 8. sınıflarda 4 test bulunmaktadır.

8. sınıflar için kazanım testlerinde toplam 32 test, 378 soru bulunmaktadır. 11. Testte 10, 12. testte 9, 30. testte 11 diğer testlerde ise 12 soru yer almaktadır.

8. Sınıflarda yer verilen KKT'lerden 10'u dil bilgisi 4'ü yazım ve noktalama kuralları 17'si anlam bilgisi 1'i ise metin türleriyle ilgilidir. 8. sınıflarda da testlerin önemli bir miktarını anlam bilgisi konuları oluşturmaktadır. Yine, diğer sınıflar için geçerli olan dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanlarına yönelik soru burada da bulunmamaktadır. Kısacası KKT'lerde 2005 TDÖP'te yer alan okuma, yazma, dil bilgisi alanlarına yönelik soruların bulunduğu ve bu alanlarla ilgili bilgileri ölçtüğü söylenebilir. İndirilme sayılarına bakıldığında diğer sınıflarla aynı tespitlerin geçerli olduğu söylenebilir.

Burada da ilk testten son teste doğru bir azalış göze çarpmaktadır, ancak burada indirilme sayılarının 300 bine yaklaştığı da görülmektedir. Bu diğer sınıflarla düşündüğümüzde ortaokul kademesi için bir rekor gibidir. Bu durum 8. sınıfın ortaöğretime geçiş sürecindeki kritik dönemi göstermesi bakımından önemli olduğu söylenebilir. Kısacası, EBA Ders'te diğer sınıflara göre soru sayısının en fazla olduğu kademe olan 8. Sınıf, KKT'lerde de ilk sıradadır.

4.1.2.2. Değerlendirme Sınavlarında Yer Alan Sorular ve TDÖP'le Karşılaştırılması

Değerlendirme sınavları, destekleme ve yetiştirme kursları için kazanım planına göre belli aralıklarla yayımlanan sorulardır.

Değerlendirme sınavlarında Türkçe dersi ilk sırada 20 soru ile yer almaktadır. Bu sorular sınıf içi uygulamalarda da kullanılabilir. 5, 6 ve 7. sınıflar için ikişer değerlendirme sınavı 8. sınıflar için ise dört değerlendirme sınavı yayımlanmıştır. Bu durum, 8. sınıfların lise evresine geçiş aşamasında bulunmasıyla açıklanabilir.

Tablo 63. I. değerlendirme sınavlarının sınıf seviyelerine göre indirilme sayıları

Değerlendirme Sınavları	İndirilme Sayısı
5. Sınıf 1. Değerlendirme Sınavı	37726
6. Sınıf 1. Değerlendirme Sınavı	31494
7. Sınıf 1. Değerlendirme Sınavı	51767
8. Sınıf 1. Değerlendirme Sınavı	326922

Tabloda 1. değerlendirme sınavlarında Türkçe testinin indirilme sayılarına yer verilmiştir. Tabloya bakıldığında indirilme sayısının diğer ortaokul düzeylerine göre 8. sınıf seviyesinde fazla olduğunu görülmektedir. Her ne kadar bu sayılar sadece öğrenciler tarafından yapılan indirilmeyi göstermese de 8. sınıf düzeyinde olan talebi gösterdiği söylenebilir.

Tablo 64. Ortaokul değerlendirme sınavları ve toplam soru sayıları

Sınıf Düzeyi	Değerlendirme Sınavı Sayısı	Değerlendirme Sınavı Toplam Soru Sayısı
5. Sınıf	2	40
6. Sınıf	2	40
7. Sınıf	2	40
8. Sınıf	4	80

Her değerlendirme sınavında 20 soru bulunmaktadır. Bu sorular destekleme yetiştirme kurslarında uygulanan planlardaki kazanımlarla ilgilidir. Bu kazanımların TDP'e uygun bir sıra gözetilerek sınıf seviyelerine göre yer aldığı söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. SONUÇ VE ÖNERİLER

Literatür taramasında EBA'nın içerik boyutunun şimdiye kadar ele alınmadığı görülmüştür. Dolayısıyla, araştırmanın EBA'nın içeriğine yönelik özgün bir tez olduğu söylenebilir. Bu anlamda araştırma alanda yapılacak diğer çalışmalara fikir verebilir.

EBA Ders'te yer alan sorular daha çok Vitamin logosu taşımaktadır. KKT'lerdeki sorular ise MEB'te fiilen çalışan öğretmenler tarafından hazırlanmaktadır.

2005 ve 2015 TDÖP'teki öğrenme alanlarının sıralaması ile EBA Ders'teki ünitelerin sıralamasında küçük değişiklikler olduğu görülmektedir. Örneğin dinleme/izleme, konuşma öğrenme alanları 2005 TDÖP'te ilk sıralarda iken, EBA Ders'te son ünite olarak yer almıştır.

EBA Ders'te ve E- Kurs modüllerinde yer verilen sorularla ilgili sonuçlar ayrı ayrı ele alınabilir.

EBA Ders'te sınıf seviyelerine göre yer verilen uygulama ve soru sayılarının toplamı incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılabilir:

1. Uygulama sayılarına bakıldığında 5. sınıftan 8. sınıfa doğru bir artışın olduğu göze çarpmaktadır. Buna göre, 5. sınıfta 68, 6. sınıfta 202, 7. sınıfta 234, 8. sınıfta 250 uygulama yer almaktadır.
2. AKT sayılarına baktığımızda ise, 8. sınıfta bir düşüş olduğu görülmektedir. Bu durumun 8. sınıfta daha çok KT'ye yer verilmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Buna göre, 5. sınıfta 215, 6. sınıfta 404, 7. sınıfta 409, 8. sınıfta 390 AKT'ye yer verilmiştir.
3. Bazı AKT'ler öğretmene özel adıyla açılmaktadır. Öğrenciler bu soruları görememektedir. Diğer AKT'lerle aynı başlıklarda hazırlanan bu sorulara baktığımızda 7. sınıf seviyesinin en az öğretmene özel AKT'ye sahip olduğu görülmektedir. Buna göre, 5. sınıfta 215, 6. sınıfta 185, 7. sınıfta 180, 8. sınıfta 260 öğretmene özel AKT bulunmaktadır.

4. KT sayılarını incelendiğinde 5. sınıfta hiç KT düzenlenmediği görülmektedir. Burada dikkat çeken diğer bir durum ise, 8. sınıflar için yer verilen KT sayısının diğer sınıf düzeylerinin birkaç katı olduğudur. Buna göre, 6. sınıfta 130, 7. sınıfta 90, 8. sınıfta 482 KT sorusu yer almaktadır.
5. EBA Ders’le ilgili son olarak yazılı ve çalışma sorularına baktığımızda az sayıda açık uçlu sorunun yer aldığı görülmektedir. TDÖP’lerdeki kazanımlara göre oldukça yetersiz olan bu bölümde 5. sınıfta 4, 6. sınıfta 10, 7. sınıfta 10 ve 8. sınıfta da 10 soru vardır.

E- Kurs’ta sınıf seviyelerine göre yer verilen KKT ve DS’lerdeki çoktan seçmeli soruların toplamı incelendiğine ise şunlar söylenebilir:

1. 5. sınıflar en az soru sayısına sahip olan sınıf düzeyidir. Burada toplam 228 soru yer almaktadır.
2. 6 ve 7. sınıflar için hem KTT hem de DS’de yer verilen soru sayısı aynıdır. Yani her iki sınıf için toplam 232 soru vardır.
3. 8. sınıflar için yer verilen KTT ve DS sayılarına baktığımızda diğer sınıfların iki katından fazla olduğu görülmektedir. Burada toplam 458 soru bulunmaktadır.

Araştırmada EBA’daki çoktan seçmeli soruların hem EBA Ders’te hem de E-Kurs’ta yer almasından sınıf seviyeleri için yeterli olduğu söylenebilir.

TDÖP’te yer verilen kazanımların büyük bir çoğunluğu EBA’da çoktan seçmeli sorularla ölçülmektedir; ancak dinleme/izleme, konuşma öğrenme alanlarında çok az çoktan seçmeli soruya yer verilmiştir.

EBA’daki ünite ve konu başlıklarının TDÖP’e uygun hazırlandığı söylenebilir. Başlıklar, alt başlıklar ve bunlara ait ders materyallerinin büyük bir çoğunluğunun TDÖP’te yer verilen kazanımlarda yer verildiği söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle şu önerilere yer verilebilir:

1. EBA’daki içeriklere tüm öğretmenlerin katılım sağlaması anlamında bir modül oluşturulabilir. Bu modüle öğretmenler soru ekleyebilir, daha sonra akademik incelemelerden geçirilen sorular EBA sisteminde kullanılabilir. Modüle eklediği sorusu MEB uzmanları ve akademisyen incelemesinden

geçen öğretmenlere hizmet puanı, başarı belgesi gibi soru yazmayı teşvik edici ödüllendirmeler yapılabilir. Buradaki amaç, tüm eğitim çalışanlarının sürece aktif katılımını sağlayabilmektir. İçerik zenginleştirilmesine yönelik tüm bu hamleler EBA'nın gelişimine önemli katkılar sağlayabilir.

2. EBA Ders'te dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları daha çok uygulamalarla ölçülmektedir. Bu uygulamaların sınıf içinde kullanımı öğrencilerin TDÖP'te sözü edilen alanlardaki kazanımlara ulaşmasını kolaylaştırabilir.
3. Günümüzde derslerde öğretim ortamının çeşitlendirilmesi ve öğrencilerin farklı duyularına hitap edebilecek öğretim materyallerine yer verilmesi derslere ait kazanımların içselleştirilmesini kolaylaştırabilir. Bu durum EBA'nın içeriğinin önemini göstermesi bakımından dikkate değerdir. EBA'daki kaynaklar zenginleştikçe öğrencilerin TDÖP'te yer verilen kazanımlara erişimleri daha üst düzeylerde gerçekleşebilir.
4. EBA Ders modülünde yer verilen yazılı ve çalışma soruları başlığında açık uçlu sorulara bulunmaktadır, ancak buradaki sorular daha çok okuma ve yazma öğrenme alanlarıyla ilgilidir ve 5. sınıf düzeyinde bir, diğer sınıflarda ise ikişer çalışma kâğıdı yer almaktadır. Üstelik bu etkinlik sayfalarında dil bilgisi öğrenme alanına ait herhangi bir soru bulunmamaktadır. Az sayıda sorunun yer aldığı bu çalışma kâğıtlarının kazanımları ölçmekte yetersiz kaldığı söylenebilir. Açık uçlu soruların yer aldığı yazılı ve çalışma sayfaları artırılarak daha fazla kazanım ölçülebilir. Hatta dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanlarına yönelik de öğrencilerin bu becerilerini yönlendirecek, sınıf içi çalışmalarda kullanılacak çalışma soruları yayımlanabilir. Böylece tüm öğrenme alanlarına yönelik açık uçlu sorulara yer verilebilir.
5. E- Kurs modülünden de erişilen kazanım kavrama testleri 90 milyonu aşan indirilme sayısı ile popüler bir alan olmuştur, ancak KKT'lerde yer alan soruları daha verimli bir şekilde kullanabilmek için yazıcıya ihtiyaç duyulabilir. Bu testlerin daha işlevsel kullanımı için yıl boyunca yayımlanan testler bir sonraki senenin ders veya çalışma kitaplarında yer alabilir.

KAYNAKLAR

- Ahn VL. (2011). *Büyük çaplı online işbirliği*. (Çeviren; Yasemin Bayraktar, Gözden Geçirme; Zeynep Duygu Tamer). https://www.ted.com/talks/luis_von_ahn_massive_scale_online_collaboration?language=tr; (03 Nisan 2017 tarihinde erişilmiştir).
- Bloom, SB. (1995). *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*. (Çev. D. A. Özçelik), İstanbul, Milli Eğitim Basımevi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak-Kılıç E., Akgün, ÖE., Karadeniz Ş., Demirel F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara, Pegem Akademi.
- Göğüş, B. (1970). *Anadili Olarak Türkçenin Öğretimine Tarihsel Bir Bakış*, Ankara, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten, s. 123-154.
- Güzel, A., Barın, E. (2013). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Ankara, Akçağ Yayınları.
- Hengirmen, M. (2005). *Türkçe Dil Bilgisi*. Ankara, Engin Yay.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2006). *Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara, MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2015). *Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara, MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2016). *EBA Hakkında*. (<http://www.eba.gov.tr/hakkinda/tam>; adresinden 04 Aralık 2016 tarihinde erişilmiştir).
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Eğitimde Fatih Projesi Hakkında*. (<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/>; adresinden 05 Temmuz 2017 tarihinde erişilmiştir).
- Özdemir, E. (1983). *Anadili Öğretimi*. Türk Dili Dergisi, 379-380, 19-30.
- Sayılı, A., Sinanoğlu, O., Karal, E.Z., Küyel, M.T., Şahin, N., Tekeli, S.....(2001). *Bilim Kültür ve Öğretim Dili Olarak Türkçe*. Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 325-590.

Sinan, AT. (2006). *Ana Dili Eğitimi Üzerine Bazı Düşünceler*. Fırat Üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi, 4(2), 75–78.

Sinan, AT. (2015). *Türkçenin Deyim Varlığı*. İstanbul, Kesit Yayınları

Yalçın, A. (2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar*. Ankara, Akçağ Yayınları.

EKLER

Ek 1. Turnitin Benzerlik Raporu

EĞİTİM BİLİŞİM AĞINDA (EBA) YER ALAN SORULARIN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

Yazar Veysel İnce

Gönderim T arihi: 08- Oca- 2018 01:25PM (UT C+0200)

Gönderim Numarası: 900904593

Dosya adı: Y_KSEK_L_SANS_T EZ _T AM_MET _N_muzo.docx (1.13M)

Kelime sayısı: 17952

Karakt er sayısı: 114159

EĞİTİM BİLİŞİM AĞINDA (EBA) YER ALAN SORULARIN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

ORIJINALLIK RAPORU

%6

BENZERLİK ENDEKSİ

%6

İNTERNET
KAYNAKLARI

%2

YAYINLAR

%4

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	eku.comu.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
2	www.sabah.com.tr İnternet Kaynağı	%1
3	usos2016.com İnternet Kaynağı	<%1
4	Submitted to Gazi University Öğrenci Ödevi	<%1
5	yunusemre.meb.gov.tr İnternet Kaynağı	<%1
6	acikerisim.deu.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1
7	acikerisim.selcuk.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<%1
8	suje.sakarya.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1

ÖZ GEÇMİŞ

1984 yılında Elazığ'da dünyaya geldim. İlkokul, ortaokul ve liseyi Elazığ'da okudum. 2003 yılında Fırat Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünü kazandım. Adı geçen bölümden 2007 yılında mezun oldum. Aynı yıl Şanlıurfa'ya Türkçe öğretmeni olarak atandım. 2011 yılında isteğe bağlı iller arası tayinle İstanbul ili Bağcılar ilçesine atandım. 2017 yılında ise, il içi isteğe bağlı yer değişikliğiyle Pendik ilçesi Abdullah Acar Ortaokuluna atandım. Hâlen aynı okulda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktayım.